

CÂND ELĂ

BUNEI VESTIRI

Seria III Nr. 2

noiembrie – decembrie 2021

32 pagini

Versuri de colind pe lângă Icoana Nașterii Domnului:

Din cer senin un cor divin

Se-aude lin cântând

Păstori cu har pe culmi apar

Albi miei în dar ducând

O stea din zări, venind călări,

Spre depărtări arzând

Conduce magi, cu daruri dragi

În albi desagi ducând

Icoana Nașterii Domnului -25 Decembrie
(Icoană restaurată din Catedrala „Buna Vestire”, Montreal)

Sumarul numărului

SCRISOARE PASTORALĂ 2021	NAȘTEREA	POEZII BASARABENE Lilian Curevici.....	20
DOMNULUI ȘI DUMNEZEULUI ȘI		HRANA DUHOVNICEASCĂ A SFINȚILOR	
MÂNTUITORULUI NOSTRU IISUS HRISTOS		PĂRINȚI Rugăciunea în viziunea Sfântului	
Înalt Prea Sfințitul Părinte Arhiepiscop		Grigorie Palama (Aghioritul).....	22
Nathaniel.....	1	ADVENT și FAST (poezii) Melania Rusu	
PASTORALA DE CRĂCIUN – 1977 Preot Dr.		Caragioiu.....	23
Petre Popescu	3	CAMPUL CU FLORI Ruxandra Anastasiu ...	25
CUVANT DE ANUL NOU Preot Liviu		DESPRE PICTURA BIZANTINĂ ÎN BISERICA	
Alexandrescu	4	ORTODOXĂ Pictor Adrian Botea.....	27
NOAPTEA AJUNULUI Preot Ichim Dumitru....	5	ANUNȚ DIN COMUNITATE A plecat dintre noi	
CEA DINTÂI PORUNCĂ Diaconul Nicolae		doamna Angela Ciolofan – o Doamnă a Gorjului	
Marinescu.....	6	Maria Boju	28
EPOPEEA VITEAZULUI MIHAI (IV) – Angela		NOUTĂȚI DE LA CATEDRALA „BUNA VESTIRE”	
Faina	7		29
VASILE ALECSANDRI – ACEL REGE-AL		Realizări administrative de la Catedrala „Buna	
POEZIEI, VEȘNIC TÂNĂR ȘI FERICE Viorica		Vestire” Preot Liviu Alexandrescu	29
Baetu.....	12	Programul slujbelor de sărbători.....	29
ARTA SI RELIGIA Rodica Vinca.....	16	MĂNĂSTIREA MOLDOVIȚA, SCURT ISTORIC	
TIMPURI PIERDUTE, AMINTIRI REGĂSITE			30
Anca Negrescu	17		
VERSURI – Marcela Straua.....	19		

Candela Bunei Vestiri, Seria a III-a, apare din septembrie 2021

Redacție și administrație: 8080 Christophe Colomb, Montreal, Quebec, Canada, H2R2S9;

Telefon: 514-892-4844

Redactor Șef: Preot Liviu Alexandrescu

Secretar de redacție: Marcela Straua

Ilustrație: Angela Faina

Consilier de redacție: Diacon Nicolae Marinescu

Redactor: Viorica Baetu

SCRISOARE PASTORALĂ 2021 NAȘTEREA DOMNULUI ȘI DUMNEZEULUI ȘI MÂNTUITORULUI NOSTRU IISUS HRISTOS

Înalt Prea Sfințitul Părinte Arhiepiscop Nathaniel

Hristos Se naște! Măriți-L!

„Toată făptura să se îmbogățească, să se bucure și să dănuiască, că Stăpânul tuturor a venit să viețuiască împreună cu robii, izbăvindu-ne din stăpânia celui străin, pe noi, cei covârșiți de stricăciune”.

Canonul Înainteprăznuirii, Icosul Cântării a treia

Preaiubiți fii duhovnicești în Hristos: Preacucernici și Precuvioși Părinți, Venerabili Monahi și Monahii, Iubiți Credincioși ai de Dumnezeu păzitei noastre Episcopii, „Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Iisus Hristos să vă dăruiască har și pace, iar de la noi, arhiereshi și părinteshi binecuvântări!”

Iubiți Credincioși,

Din nou, Dumnezeu ne-a binecuvântat să prăznuim nașterea în trup a Fiului Său și Domnului nostru Iisus Hristos. Nașterea Sa a fost vestită de la începutul istoriei omenirii. Nașterea în trup a Fiului lui Dumnezeu Tatăl a fost rânduită prin Fecioara Maria din Nazaret în timp real, în timpul domniei împăratului roman Cezar Augustus.

Creștinii mărturisesc nașterea lui Hristos de fiecare dată când rostesc Crezul. „Cred... și într-Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, Care din Tatăl S-a născut mai înainte de toți vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut, nu făcut; Cel de o ființă cu Tatăl, prin Care toate s-au făcut. Care, pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire, S-a pogorât din ceruri și S-a întrupat [trup S-a făcut] de la Duhul Sfânt și din Maria Fecioara, și S-a făcut om”.

Acest eveniment este „începutul mântuirii”. Venirea Domnului Iisus are ca scop lucrarea dumnezeiască, mântuirea. El a venit pentru a desființa neascultarea lui

Adam și a Evei, pentru a restaura ceea ce ei pierduseră. Înfațișarea Mântuitorului Hristos ca păstorul cel bun este una cu care toți suntem familiarizați. Așa cum reținem din cuvintele citate, El a venit să ne izbăvească din robia morții.

Așadar, aceasta nu este doar o sărbătoare anuală în calendarul nostru creștin, ci este un act universal, atemporal al lui Dumnezeu pentru întreaga umanitate. Păstorul cel Bun a venit să răscumpere toată omenirea din toate generațiile până la a Doua Sa Venire și restaurarea universală.

Cuvintele încântătoare ale acestui imn di Canonul Înainteprăznuirii ne înalță inimile spre nădejde și pace duhovnicească. Nădejde, pentru că Dumnezeu Însuși a venit pe pământ și bate la ușa inimii noastre sau, mai bine zis, ușor și afectuos, precum un tată își trezește copilul din somn pentru a-i vesti un dar, acela al iubirii. Prin venirea Sa, suntem încredințați că totul este bine. Pace duhovnicească, pentru că toate tulburările noastre, frustrările noastre, îngrijorările noastre sunt înlăturate prin ridicarea noastră pe umerii Lui, îmbrățișându-ne, pentru că „... a venit să viețuiască împreună cu robii Săi”. El este, cu adevărat, Păstorul cel Bun și Iubitor.

Sfântul Chiril ne amintește că: „Această pace s-a realizat prin Hristos. Căci, de Unul singur ne-a împăcat cu Tatăl și cu Dumnezeu, luând din mijlocul nostru vinovăția vrăjmașă, împăcând două popoare printr-un singur om și unind într-o singură turmă pe cei din cer și pe cei de pe pământ.” (Ziua de Crăciun)

O preocupare majoră a omului modern este singurătatea lui. Deși este înconjurat de numeroase imagini și persoane, această singurătate nu este rezultatul faptului de a fi singur din punct de

vedere fizic, ci acela de a se simți nesigur din punct de vedere duhovnicesc de a fi vrednic de Creatorul său. Omul tânjește după Dumnezeu, Tatăl său. Adam și Eva L-

au respins pe Creator, iar El i-a lăsat singuri. Dar, fiind un Tată iubitor, El a sădit sămânța speranței împăcării prin promisiunea venirii Fiului Său și de a „viețui împreună cu robii Săi”.

Sfântul Apostol și Evanghelist Matei împărtășește cu noi cuvintele Arhanghelului: „*Iosife, fiul lui David, nu te teme a lua pe Maria, logodnica ta... Ea va naște Fiu și vei chema numele Lui: Iisus, [care înseamnă mântuitor]* căci *El va mântui poporul Său de păcatele lor*” (Mt. 1, 20-21).

Aici se pune în evidență făgăduința, sămânța împăcării. Iisus vine să se salășluiască printre noi și să ne mântuiască de păcatele noastre. Mai mult decât atât, El ne restabilește într-o viață nouă și fără de sfârșit, ne eliberează din starea de „stricăciune”, adică din autodistrugere. Fiind veșnic, Iisus ne dăruiește darul vieții veșnice.

Nașterea Sa, cu adevărat, produce bucurie și voie bună.

Cugetând asupra imnului, „*dănuim, pentru că Stăpânul tuturor a venit*”. Sfântul Efrem Sirul ne înalță inimile și ne îndeamnă să ne schimbăm viețile prin contemplările sale asupra sărbătorii:

„*Aceasta este ziua care a deschis o poartă în slava cerului pentru rugăciunile noastre. Astăzi, Domnul naturii împotriva naturii Sale a schimbat; să nu ne fie lucru anevoios să ne schimbăm voințele rele... Astăzi, Dumnezeuirea S-a întipărit pe Sine Însăși în umanitate, ca și umanitatea să se întipărească și să se facă podoabă în pecetea dumnezeirii*”. („Imnul 1 la Nașterea Domnului”)

Acest îndemn pentru noi ne înfățișează că, așa cum Dumnezeu cel Atotputernic Și-a asumat starea noastră decăzută, tot așa și noi ar trebui să râvnim să ne înălțăm din singurătate și egocentrism la starea de a fi, în mod real, fiii și fiicele Sale. „*Să fim cu luare-aminte, fraților, ... care ... în preștiința dumnezeiască suntem destinați a fi părtași împărăției celei cerești a lui Dumnezeu și egali ai îngerilor Săi...*”. Sf. Grigorie al Romei (PL 76, col. 1103)

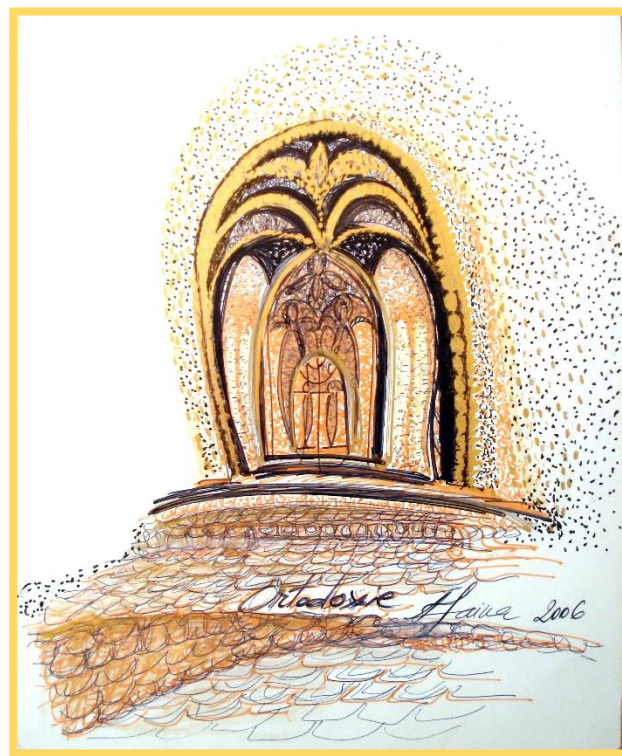
În aceeași manieră, Sfântul Ioan Gură de Aur ne invită să „... ne bucurăm și să ne veselim...”. „*Veniți, deci, să prăznuim Sărbătoarea. Pentru că în această zi, robia străveche a luat sfârșit, diavolul este nimicit, demonii fug, puterea morții este frântă, paradisul s-a deschis, blestemul este înlăturat, păcatul este îndepărtat de la noi, greșeala a fost ștearsă, adevărul a fost restabilit... viețuirea cea cerească a fost însământată pe pământ, îngerii comunică fără teamă cu oamenii, iar oamenii acum vorbesc cu îngerii*.”

El explică în continuare: „*Cum de sunt posibile toate acestea? Pentru că Dumnezeu este acum pe pământ, iar omul în ceruri; din toate părțile toate se unesc. El a devenit Trup, iar nu Dumnezeu, pentru că El era deja Dumnezeu. De aceea S-a făcut trup, pentru ca pe Cel pe Care nu L-a cuprins cerul, să-L primească astăzi o iesle. Pe El, Cel care, dintr-o încurcătură, a creat o cale deslușită...*”. („Omilie în dimineața de Crăciun”, PG 56, col. 385)

În cele din urmă, Sfântul Leon, Papă al Romei, ne încurajează prin cuvintele sale: „*Recunoaște, creștine, vrednicia care-ți este dăruită. Fiind făcut părtaș al naturii dumnezeiești, nu lăsa nicio fărădelege să te târască înapoi în viața rușinoasă de altădată. Fii răspunzător față de capul și trupul căruia ești membru. Prin taina botezului, ai devenit templul Duhului Sfânt*”. („Omilie în ziua de Crăciun”, PL 4, col. 190)

Preaiubiților, să dăm mulțumire lui Dumnezeu pentru această prăznuire și să prindem curaj cu ocazia acestei sărbători a mântuirii. Să ne bucurăm, anul acesta, așa cum nu am făcut-o niciodată. Să alergăm la Păstorul cel Bun și să ne aruncăm în brațele Lui, pentru a fi înălțați spre nădejde și pace. Să-i strângem pe cei dragi în jurul nostru și să mărturisim neîncetat vestea cea bună și minunată, Evanghelia, aceea că Dumnezeu a venit în mijlocul nostru pentru a viețui cu noi și pentru a ne mântui, astfel încât să devenim desăvârșiți în prezența Lui pentru veșnicie.

Hristos Se naște! Măriți-L!

Pictură Angela Faina

PASTORALA DE CRĂCIUN – 1977

Preot Dr. Petre Popescu

Splendorile duhovnicești ale Nașterii Domnului Iisus Hristos, aprind din nou sub cupola inimilor, marea și negrăita bucurie pe care o revarsă acest minunat și luminat praznic al creștinătății.

În adâncul necazurilor, grijilor, întrebărilor și oboselii, se aprinde lumina credinței, nădejdei și dragostei, iar gândurile prinse în vârtejul întâmplărilor și preocupărilor zilnice, se înalță cu evlavie către Domnul, călătorind pe drumul Magilor și poposind în sfânta și frățeasca dragoste, sub strălucirea stelei de deasupra Betleemului.

Este o pauză, un fel de convertire de moment, o regăsire în lumea spiritului și este împlinirea unei așteptări tainice. Omul este mai sensibil față de Dumnezeu, privește pe Iisus Hristos cu mai mult drag și speranță, ar dori chiar să-și îndrepte viața către limitele propuse de El, iar dragostea de aproapele, sub impulsul unei forțe misterioase se aprinde în inima lui și îi schimbă privirea, făcându-l mai bun, mai înțelegător și mai iertător. Este un fel de disponibilitate, un început de angajare într-un altfel de viață.

În fond ceea ce-l face pe om să aibă această dispoziție sufletească este misterul, aroma, parfumul, sensul venirii divine pe pământ, axa ei neschimbabilă și este atmosfera caldă a Sfințelor Sărbători ale Nașterii Domnului.

Obiceiurile depozitate în tradiția sacră: colindele, datinile, amintirile, întâlnirile prietenești și atențiile traduse în cadouri, sunt decorul care îmbracă în haină sărbătorească acest praznic.

În această vreme, biserica și cei ce se gândesc la Dumneavoastră, vă cheamă, vă așteaptă cu inima deschisă, cu ochii să vă vadă și cu dorința, sfânta dorință, să vă împărtășească bucurie, din oceanul bucuriei dumnezeiești și asigurarea că Iisus Hristos s-a născut pentru noi, să ne lumineze, să ne ajute, să ne mângâie și să ne mântuiască, ridicându-ne sus pe culmea însorită a sfințeniei.

Destinul omului se joacă în limitele acestei dileme: a iubi pe Hristos sau a-l contesta, a fi indiferent față de El, sau a te angaja și a-l urma neșovăielnic; a te integra în Biserica și Familia Lui, sau a sta departe, a sfârși în vid, în mod rușinos, sau a învia cu El.

Pentru cei ce se îndoiesc de venirea Lui pe pământ, nu mai este nevoie să le dăm dovezi, sau citate din scrierile profane. Toate întrebările și nedumeririle s-au spulberat în timpul acesta de aproape două mii de ani. Nașterea Mântuitorului Iisus Hristos este un fapt, o realitate istorică, întâmplată în vremea Cezarului August. Răspuns

avem în milioanele de credincioși care au dus viață creștină, au crezut și au murit cu nădejdea în El. Dacă vrem să localizăm răspunsul, să auzim ce ne spun ai noștri, moșii și strămoșii. Ei l-au considerat ca „fiind al nostru”. „Un Hristos coborât din lumina evangheliei și îmbrăcat în haină pitorească de mit idilic”. Ai noștri l-au amestecat „printre ciobani și plugari, în legănaș de paltinaș; iar vântul dulce tragăna, pruncul de mi-l leagăna; ploaia caldă dalb îl scaldă”. „Maica Domnului, asemănătoare Cosânzenei, toarce pe fus de argint, fașă din caier de mătășă”.

Iată dovada și răspuns adâncit în veacuri, din care Neamul nostru și-a făurit o spiritualitate și un stil propriu de viață.

Și dacă totuși, cei ce se îndoiesc doresc, suntem gata să le dăm suprema dovadă, pe Dumnezeu, care din nesfârșită dragoste pentru noi și-a trimis pe pământ pe Unicul său Fiu, pe Iisus Hristos, pe îngerii din cer, păstorii, Magii, Maica preacurată, Betleemul cu peștera și pe miile de prunci uciși de Irod.

Convertirea de moment, sau pauza spirituală prilejuită de Nașterea Mântuitorului Iisus Hristos, ne reține atenția și ne aduce speranța, ca un vânt plăcut de primăvară. În ea mocnește o forță misionară de renaștere lăuntrică și în ea își are rădăcinile vraja eroismului și a primenirii omului prin Evanghelie.

Această convertire s-o extindem în viață, să ne fie îndreptar și izvor de fapte creștinești și avânt pentru împărăția cerului.

Numai așa vom sărbători Nașterea Domnului duhovnicește, cu bucurie, cu liniște și încrederea că toate necazurile, toate încercările din lumea aceasta, toate durerile trupești și morale, așezate la picioarele Mântuitorului se prefac în binecuvântări pentru Stăpânul nostru.

Sfintele Sărbători ale Nașterii Domnului să vă aducă în suflare, în familie și în comunitatea noastră, numai bine, sănătate, mulți și fericiți ani, pentru Gloria cea nepieritoare a lui Dumnezeu.

Al Dumneavoastră către Dumnezeu rugător și de tot binele voitor,

Preot Dr. Petre Popescu-1977

CUVANT DE ANUL NOU

Preot Liviu Alexandrescu

Iubiți credincioși!

Ne-am obișnuit cu atmosfera călduroasă a sărbătorilor de iarnă, a Sfântului Andrei, care ne-a amintit de încreștinarea noastră ca neam românesc, a sfântului Nicolae, cel bun și blând și mai ales, Praznicul Nașterii Domnului, mult așteptat de întreaga creștinătate.

Acum, în miez de noapte, la trecerea dintre ani, retrăim clipe înălțătoare, pline de încărcătură duhovnicească, de bucurie și de nostalgie, deoarece rațiunea ne poartă pe culmile tainice ale existenței lui Dumnezeu și ne reintegrează în taina existenței noastre personale.

Prezența văzută a Fiului lui Dumnezeu, bucuria îngerilor și a pastorilor de odinioară, care au vestit Nașterea Domnului, ne face și pe noi să fim părtași, după mai mult de 2000 de ani, la momentul Întrupării Domnului, sub formă autentică, continuând linia tradițională, până la peștera din Bethlehem.

Făcând o analiză a vieții noastre, cu realizări, cu împliniri spirituale sau încercări, greutăți și chiar lipsuri, ajungem să-i spunem Domnului, ca și psalmistul: „Mare ești Doamne și minunate sunt lucrurile Tale și nici un cuvânt nu este de ajuns spre lauda minunilor Tale” (Psalmul 67, 36).

Nașterea Domnului ne amintește că facem parte dintr-un popor creștin și ne obligă să trăim creștinește. Darul oferit de Dumnezeu prin Nașterea Domnului devine un adevărat cadou pentru noi. Suntem sau nu suntem pregătiți să păstrăm acest cadou? Sfinții și Profeții Vechiului Testament, inspirați de Duhul Sfânt, au dat mărturie despre venirea Mântuitorului Hristos și au așteptat și ei să trăiască bucuria pe care o trăim noi acum, când Hristos este prezent în lume prin Duhul Său cel Sfânt.

De la Sfântul Ioan Botezătorul, primul ascet al Noului Testament, care l-a identificat pe Mântuitorul Hristos, zicând: „Iată Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatele

lumii” (Ioan 1, 29) până la ultimul creștin din zilele noastre, trebuie să fim recunoscători față de pronia și binecuvântarea cerească, atât prin darul Nașterii cât și prin Jertfa Mântuitorului Hristos.

Cu bunăștiință și ajutorul lui Dumnezeu, am venit în aceasta lume, în acest univers și devenim contemporani cu moșii și strămoșii noștri, de la Adam și până în prezent. De aceea, taina lumii, devine taina noastră. Acum, la cumpăna dintre ani, experimentăm și trecerea noastră biologică. Suntem supuși devenirii!

Zice Domnul: „Eu sunt cel ce sunt!” (Ieșire 3, 14) De aceea, din ce este, ne dă și nouă, ca să ne ridicăm pe treptele desăvârșirii. Numai în brațele Creatorului ne regăsim identitatea ca ființe superioare, cu ascensiune spre divinitate. Hristos vine prin Nașterea Sa în ajutorul și desăvârșirea noastră, cum spune și colinda: „Să se nască și să crească, să ne mântuiască”

Să rămânem întru bucuria îngerilor și a păstorilor din noaptea cea mare a Praznicului, slăvind și noi pe Dumnezeu, zicând: „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, întru oameni bunăvoire”(Luca 2, 14) cerând Bunului Dumnezeu ajutorul de a menține aceste virtuți.

Iubiți credincioși!

Acum la început de An Nou, atât eu, ca și păstor de suflete cât și Consiliul parohial al Catedralei noastre „Buna Vestire”, vă dorim ca anul 2022, să vă aducă binecuvântarea Domnului în casele și sufletele dumneavoastră, cu multe roade de sănătate și împliniri duhovnicești!

La Mulți Ani!

Al vostru frate întru Domnul,

Preot paroh, Liviu Alexandrescu

NOAPTEA AJUNULUI

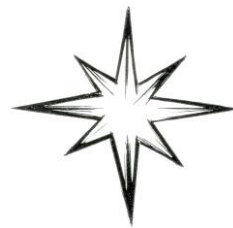
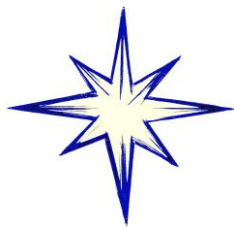
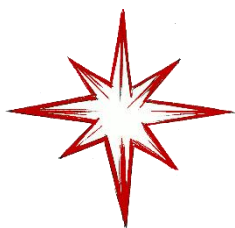
Preot Ichim Dumitru

NOAPTEA AJUNULUI

Copiii dorm
 cu visul lor sporind
 plăpânda răsuflare
 a candelii din colț.
 Ecouri din colind
 se-aud în noaptea sfântă
 pălpâind
 vocala literei de foc.
 Miroase a colaci, a pâine coaptă
 și-a amintire veche
 uscată-n busuioc.
 Bătrânul Iosif
 spune ceva Fecioarei,
 dar foarte-ncet, în șoaptă.
 Se-ntoarce apoi tiptil,
 cu o găleată plină
 asinul să-și adape.
 N-a trebuit prea departe să meargă
 pentru unda lină
 povestită de ape;
 afară
 steaua-ncepuse să curgă de-aseară
 pe șipot colind de lumină.

LIMBA FULGILOR DE NEA

Îți amintești ninsoarea de Crăciun,
 după solemnul cu: "In vremea-aceea... " ?
 Pe-atunci și brazi și pruncii lor
 vorbeau asemeni ca și noi
 pierduta limbă-a fulgilor.
 Și tâcul ca o pasăre
 zbura albastru prin tăceri,
 până-n străfund
 tăcerilor.
 Să fie înger clopotul de brad
 nins se lăsa și înflorea cu noi
 pierduta limbă-a merilor.
 Îți amintești scrisoarea de Crăciun
 după solemnul cu: "In vremea-aceea... " ?
 Azi bradul e cu noi, dar pus în colț;
 pe tăietura lui cum de uitarăm cheia?
 Ne-ar fi deschis acel atunci din taine,
 fluent vorbind în limbi de fulgi și măr
 ce ning și astăzi ca în vremea-aceea,
 dar pe cărări pierdute și pe haine.

CEA DINTÂI PORUNCĂ Diaconul Nicolae Marinescu

(Pilda samarineanului milostiv – Luca X, 25-37)

„Și, iată, un învățător de lege s-a ridicat, ispitindu-L și zicând: - Învățătorule, ce să fac ca să moștenesc viața de veci ?”

Venind pe pământ, Domnul nostru Iisus Hristos nu a intenționat „să strice legea și proorocii”, adică să desființeze preceptele Vechiului Testament, ci să le îplinească. Să le „plinească”, spunem uneori, adică să le facă pline, să le desăvârșească, să le aducă la scopul lor ultim.

Mai multe texte ne arată că legea mozaică a fost călăuză, sau „pedagog spre Hristos” (Galateni 3, 24). Între aceste texte, Predica de pe Munte este cel mai cunoscut. Aici, „să nu ucizi” înseamnă mai mult decât uciderea trupestă; se referă și la rănirea și uciderea sufletească. „Să nu fii desfrânat” devine „să nu poțestești nici măcar cu ochii sau cu mintea la o femeie străină”, și tot așa.

Textul evanghelic de astăzi este un exemplu de împlinire a legii vechi în Legea cea nouă. Întrebat fiind de un învățător de lege iudeu care este cea mai mare poruncă din lege, Domnul îi răspunde clar, negru pe alb: „Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta și din tot sufletul tău și din toată virtutea ta, iar pe aproapele tău ca pe tine însuși” (Luca 10, 27)

Vă mărturisesc că această poruncă nu există în Decalog. Sunt două locuri în Vechiul Testament unde putem găsi cele zece porunci: la Ieșire, capitolul 20 și, repetate, la Deuteronom, capitolul 5.

La Levitic, capitolul 19, se fac unele tâlcuiri ale poruncilor și apare îndemnul de a iubi pe aproapele, dar este un caz izolat. Decalogul, așa cum a fost dat lui Moise pe munte, nu cuprinde porunca de a iubi pe Dumnezeu și pe aproapele.

De ce?

Această poruncă ar fi fost prea generală pentru evreii de atunci. Ei nu puteau pricepe ideea de iubire așa cum o înțelegem astăzi. Nu lucrau cu concepte. Ei aveau porunci concrete, de genul: să nu seceri toată holda, ci să mai lași și pentru străini, să nu juri strâmb, să plătești lucrătorii în aceeași zi, să nu clevești, să nu te răzbuni singur, și altele (Levitic, cap. 19)

Acesta este motivul pentru care învățătorul de lege îi pune lui Iisus întrebarea respectivă. Nu pentru că nu știa scripturile ci pentru că voia să afle detaliul cel mai

important: cine este aproapele nostru ? Evreii rigoriști erau în stare să cugete lucruri de genul : aproapele meu este vecinul aflat la maximum trei case depărtare de a mea. Pe cel ce locuiește la o depărtare mai mare de trei case, nu mai am nici o obligație de a-l considera aproapele meu. Aveau acest rigorism în ei. Erau, ca să folosim un cuvânt biblic, îndărătnici. Degeaba le spune Mântuitorul în repetate rânduri că toți oamenii sunt frați și trebuie iubiți la fel, indiferent dacă sunt rude sau nu, apropiați sau nu, iudei sau samarineni.

Răspunsul pe care Hristos îl dă fariseului este cea mai frumoasă definiție pe care o poate da cineva religiei creștine: să iubești. Să iubești pe Dumnezeu și pe oamenii pe care El i-a creat. Și, mai ales, să dai această iubire din tot sufletul tău și fără rețineri.

Spuneam că această poruncă nu apare între cele zece pe care le cunoaștem. De fapt, ea **rezumă** Decalogul, îl cuprinde în ea. Nu poți să te închini la idoli, dacă iubești pe Dumnezeu. Nu poți să nu-ți respect părinții, dacă iubești pe aproapele tău. Nu poți să muncești duminica, dacă iubești pe Dumnezeu. Nu poți să furi ori să ucizi, ori să fii desfrânat, dacă îți iubești semenul. Iată cum fiecare poruncă din Decalog este inclusă în cea a iubirii.

Pilda samarineanului ne spune că noi suntem omul jefuit și bătut de tâlhari, iar aproapele nostru este oricine ne ajută. Dar, făcând această asociere, nu cădem oare în legea crudă a talionului, care spune că doar pe cel care te ajută să îl ajuți și tu ? Nicidecum. Adevărata simbolistică a pildei este aceasta: samarineanul este orice om care ajută pe un altul aflat în nevoie, fără să se uite la fața lui, la limba lui sau la obârșia lui. Îmi vine în minte o istorioară adevărată, pe care am auzit-o de a părintele Arsenie Papacioc: mergând el pe drum, a întâlnit un cerșetor, care i-a cerut ceva de pomană. Părintele s-a căutat de niște bănuți ori ceva de ale gurii, dar n-a găsit nimic. Așa că i-a zis cerșetorului: - Frate, bani sau altceva nu am, dar, uite, îți întind o mână caldă. Foarte fericit și plăcut surprins, omul i-a zis: - Părinte, nimeni nu mi-a mai dat așa ceva până acum! Și i-a strâns mâna.

În sens spiritual, omul căzut între tâlhari este orice om căzut în păcate, și care are nevoie de ajutor. Nu există un „aproape” anume. Orice om căruia i-am întins mâna, sau pe care l-am privit în ochi, devine, prin aceasta, aproapele nostru.

E drept, nu este ușor să iubești pe toată lumea, mai ales că sunt oameni care ar putea să ne facă rău. Spune o vorbă

bătrânească: „Iubește-ți vrăjmașul, dar încuie ușa când pleci de acasă”. Să fim, adică, prevăzători, dar să nu încetăm să îi avem pe toți omenii în sfera iubirii noastre. O fărâmă de conștiință există în fiecare om și îl poate readuce pe o cale bună.

E păcat ca pe cerul senin al sufletului nostru să se adune norii de furtună ai urii. Dacă avem sufletul greu sau nu ne

găsim liniștea, să iertăm. Din toată inima, din toată puterea. Și să uităm răul ce ni s-a făcut. Iar după iertare și uitare, să dăm slavă lui Dumnezeu.

Nu pot să închei fără cuvântul aceluiași duhovnic, părintele Arsenie Papacioc: „Iubiți. Iubiți mult. Iubiți frumos. Iubiți rana și pe cei care vă fac rana.”

EPOPEEA VITEAZULUI MIHAI (IV) – Angela Faina

„Nu-mi las nimănui țara și neamul nici mort !”

Permanentă amenințare a Țării Românești din partea Imperiului Otoman, la sfârșit de secol XVI

Imperiul Otoman își are originea în Statul Seleucid din Anatolia, actuala Turcie, care a ființat din anul 950 până în anul 1299, când acesta devine imperiu. După anul 1300, urmează o perioadă continuă de cuceriri, de ascensiune politică și teritorială, până în anul 1453, dată la care otomanii reușesc după un asediu îndelungat, să cucerească Constantinopolul, inima Imperiului Roman de Răsărit, sau cum se mai numea, Imperiul Bizantin. Acest eveniment va modifica drastic configurația geopolitică a zonei și va constitui o cotitură pentru istoria europeană, secole de-a rândul, ea fiind supusă atacurilor și ambițiilor de noi cuceriri teritoriale ale otomanilor.

Constantinopol-cetatea înconjurată de trei rânduri de ziduri groase de piatră, o făceau aproape inexpugnabilă.

Ea a fost cucerită de către otomani în anul 1453, după un asediu foarte dificil, aceasta, datorită poziției sale, așezată în mod strategic, pe o peninsulă înconjurată din trei părți de ape. Ea a fost asediată de câteva ori de către otomani, înainte de 1453, dar până atunci, niciodată nu a fost cucerită.

Imagine luată din tourmakerturkey.com

Constantinopolul, fondat pe vechea cetate Bizanțium, în anul 324 de către împăratul Constantin cel Mare, era în secolul al XII-lea cel mai mare și mai bogat oraș european. La 1453, Constantinopolul devine capitala Imperiului Otoman, când turcii au reușit să cucerească, cetatea, schimbându-i numele în Istanbul. Imperiul Otoman se menține până în 1923.

Spre sfârșitul secolului al XIV-lea, în timpul domniei sultanului Baiazid I, Imperiul Otoman și-a început expansiunea în Balcani. Statele creștine din zonă s-au văzut nevoite să strângă rândurile pentru a se apăra de această mare putere musulmană. Stătuțelele din Balcani, de la sud de Dunăre n-au putut rezista atacurilor otomane și s-au prăbușit rapid unul după altul. În acei ani, pe timpul lui Mircea cel Bătrân, Țara Românească s-a văzut deodată că se găsea în prima linie de luptă antiotomană la granița de sud, fluviul Dunărea. Cucerind Balcanii, turcii ajung la Dunăre și atacă Valahia.

Țara Românească nu putea strânge o armată suficient de mare pentru a înfrunța și a se opune deselor conflicte în câmp deschis numeroșilor ostași turci. Astfel, voievozii valahi au adoptat tactici și strategii salvatoare pentru a evita confruntarea directă: tactica pământului pârjolit, a fântânilor otrăvite, punctată cu atacuri surpriză, lupte de gherilă care slăbeau încet armata inamică, o dezorientau și o dezorganizau. Tactica a funcționat prin aceea că în repetate rânduri, a convins Poarta Otomană că beneficiile anexării Țării Românești sunt inferioare costurilor umane și financiare asociate acestor expediții. Consecințele expunerii repetate a unor astfel de hărțuiri, erau mari și devastatoare pentru inamicii turci.

Pe de altă parte, sacrificiile ce trebuiau făcute din partea populației locale în vederea aplicării acestor tactici, depopularea satelor, otrăvirea surselor de apă, pârjolirea, sacrificarea recoltelor, confiscarea animalelor de către

turci, luarea în robie a locuitorilor, etc. și alte mari pierderi materiale, făceau ca boierimea să nu accepte să stea necondiționat de partea domnitorului revoltat împotriva marelui imperiu, ci să încerce să obțină pacea, în schimbul unor condiții cerute de turci, care era plata unui tribut. Astfel, Sfatul boieresc a avut un impact semnificativ asupra balanței de putere între domnitor și boierime.

De aceea, revoltele contra turcilor au avut loc de-a lungul timpului în momente în care dominația otomană devenea insuportabilă, atât pentru boieri cât și pentru țărănime, când repercusiunile grave în economia țării, erau atât de mari, încât se lua hotărârea tuturor, de a se ralia în jurul domnitorului, în lupta cu inamicul.

Mircea cel Bătrân, reușește să respingă în repetate rânduri ofensiva turcilor în timpul domniei sale (1386-1418), dar în final, i se impune vasalitatea, plătind un tribut de 3 000 de piese de aur. Începând cu acei ani, voievozii valahi, vor avea de luptat necontenit pentru menținerea independenței țării în fața atacurilor succesive otomane, în goana lor de îmbogățire și acaparare de teritorii. Sunt dese perioadele de luptă, alternând cu perioade de pace, în care se plătea tributul.

Voievodatul Țării Românești la 1396 în timpul lui Mircea cel Bătrân, având întinderea maximă
Imagine luată de pe ro. wikipedia. org

Contextul politic internațional înainte de venirea lui Mihai-Vodă la domnie. Lupta marilor puteri pentru a le acapara. Jocul lor politic și balanța de forțe în zonă

Până la înscăunarea lui Mihai-Viteazul în Valahia, secolul al XVI-lea se caracterizează prin lupta celor trei Țări Române pentru supraviețuire statală. În perioada 1520-1566, Imperiul Otoman cucerește Belgradul, Ungaria, Transilvania și asediază Viena. Transformarea Ungariei în pașalâc după bătălia de la Mohács, 1526, condusă de Soliman Magnificul, va face ca Transilvania să aibă graniță directă la vest, cu Imperiul Otoman. Acest fapt, va determina ca Țările Românești să piardă un sprijin important în lupta antiotomană. Astfel cetățile Oradei, Timișoara, Arad cad sub directă administrare politică și militară turcă. Principatele Transilvaniei, Moldovei și Valahiei, cad sub influența politico-economică nefastă, a turcilor, în a doua jumătate a secolului al XVI -lea și vor

face eforturi uriașe pentru a-și menține independența. Alteori, de nevoie, vor accepta suzeranitatea turcă.

Dacă în 1503 în urma unui tratat ungaro-turc se specifică obligația Țărilor Române de a plăti numai tributul (haraciul) și nimic altceva, dar spre sfârșitul secolului, obligațiile față de turci devin sufocante, mai ales că turcii nu vor mai avea posibilitatea după perioada lui Soliman, de a face mari cuceriri. De aceea, aprovizionarea lor va fi orientată spre țările române, renumite prin bogăția lor.

Boierimea nu dorea război, ea voia să-și înmulțească averea și aceasta se putea face doar prin comerț, pe timp de pace. În unele situații la limită, când turcii năvălesc și le atacă pentru a le transforma în pașalâcuri, unii voievozi demni și viteji, se vor ridica la luptă. Alteori, forțați de împrejurări, vor accepta totuși dominația otomană, în schimbul păstrării independenței și a ființării statale.

Cuceririle turcești între anii 1307-1566, înaintea venirii lui Mihai-Vodă în scaunul Valahiei.

Țările Române sunt independente
Imagine luată de pe wikiwand. com

Pe plan extern se afirma politica expansionistă a celor trei mari puteri vecine: Imperiul Otoman, Sfântul Imperiu Romano-German, reprezentat de Imperiul Habsburgic (Casa de Austria și Saxonia) și Confederația Polono-Lituaniană constituită în anul 1569, vecină cu Moldova la nord și est. În plus, Hânia Tătara din Crimeea, amenința în permanență liniștea, pacea și viața locuitorilor Țărilor Române prin dese raiduri de pradă și jaf.

Habsburgii erau limitați și chiar împiedicați în a-și extinde dominația spre vest, de Franța și statele gemane iar la nord și nord-est, de Confederația Polono-Lituaniană. Deci, Habsburgii erau cu privirile ațintite mai ales spre sud-est, spre teritoriile bogate ale Principatului Transilvaniei și Valahiei, pentru a-și extinde supremația în această zonă, controlată de turci. În Câmpia Panoniei erau prezenți turcii, care după bătălia de la Mohács din 1526, transformaseră fostul regat ungar în pașalâc turcesc.

Ultimele decenii ale secolului al XVI-lea, se caracterizau prin reluarea confruntărilor habsburgo-otomane; atât unii, cât și ceilalți, urmărind deținerea supremației în regiunile central și est-europene.

La fel, se observă o pregnantă discordie între interesele Regatului Polono-Lituanian și Sfântul Imperiu Romano-German al Casei de Austria, care erau vecine și se stânjeneau reciproc în intenția lor de a se extinde. Cu atât mai mult, Casa Imperială de Habsburg își ațintea privirile spre Transilvania, Moldova și Țara Românească, spre care de altfel și Polonia privea cu nesaț.

Putem sublinia și acele interese opuse, între Uniunea Polono-Lituaniană și Poarta Otomană pentru luarea în vasalitate a țărilor române. Polonia contracara extinderea Imperiului Habsburgic în Țările Române dar în același timp, voia să obțină foloase cât mai mari de pe urma unei eventuale slăbiri a puterii Porții otomane, pentru a prelua controlul lor. Astfel, cu interese opuse, se crea o rivalitate acerbă între aceste trei mari puteri.

Țările Române erau prinse ca într-un clește, cleștele puterii militare și politice al vecinilor, folosit ca să le strivească, pentru a le domina. Ele constituiau un potențial ridicat de bogate resurse economice și se aflau într-o poziție geostrategică excelentă. În ultimii ani din secolul al XVI-lea, Valahia, Moldova și Transilvania, aveau graniță directă cu aceste puteri în veșnică discordie unele cu altele. Sudul Moldovei se învecina cu Hănia tătară a Crimeii. Toate acestea fiind în război unele cu altele, soarta românilor era între „ciocan și nicovală” adică de fapt, între „mai multe ciocane și mai multe nicovale”. Erau presiuni politico-militare care se exercitau simțitor asupra lor. Deocamdată, țările românești erau zone tampon, teritorii unde se intersectau influențele imperiilor vecine. Erau vasele lor, dar nu și-au pierdut independența statală.

Confederația Polono-Lituaniană la formarea ei, în anul 1569
Imagine luată de pe wikiwand. com

Dezvoltarea Imperiului Otoman se realizează între anii 1453 până în 1683, și atinsese în anii venirii lui Mihai în scaunul Valahiei, o uriașă întindere, ocupând cu o mașină de război puternică, teritorii întinse, în Asia, Africa și Europa, în care duceau un război insistent de acaparare de noi teritorii. Turcii erau în război deja de mai mulți ani cu Sfântul Imperiu Romano-German, iar cu Uniunea Polono-Lituaniană și Imperiul Rus se luptau pentru acaparări de teritorii în nordul și estul zonei Mării Negre.

În aceste condiții, Imperiul Otoman a avut nevoie de soldați, aprovizionare și armament multe secole la rând. Mașina lor de război trebuia alimentată în permanență,

ceea ce presupunea un efort considerabil din punct de vedere economico-militar. Amenințarea care plana asupra Europei era mare, deja de mai multe secole. Țările creștine erau îngrijorate pentru soarta lor. Războiul nu putea fi susținut de către un singur stat, pentru că nici unul nu ar fi avut suficientă putere de opoziție în fața numeroaselor armate otomane. În mai multe ocazii, creștinii au făcut front comun, unindu-și armatele pentru a se opune înaintării islamice.

Războaiele între creștinii habsburgi și turci, erau frecvente, cu scurte perioade de acalmie sau armistițiu. În această perioadă nu s-a ajuns deloc la pace. Este perioada când la tronul Valahiei ajunge Vodă Mihai, care și el, s-a decis să declare război Porții Otomane punând umărul la anihilarea acestui mare pericol pentru creștinătate și țara sa.

Țările Române sunt râvnite de vecinii „binevoitori”, pentru potențialul lor economic și militar

Pentru a susține cu succes aceste bătălii, armata Imperiului Otoman avea nevoie de o largă și consistentă aprovizionare, cerință pe care potențialul rol economic și uman al țărilor române o putea satisface dacă devenea subordonată turcilor. Fiecare țărișoară era bogată și constituia o bună sursă de materii prime și de racolare de ostași.

La rândul lor, în afară de turci, celelalte puteri vecine, încercau prin diverse modalități și manevre politice să le aibă sub control, ca să poată profita și ele, de bogăția lor.

Ele erau mereu vizate ca posibile noi teritorii, asupra cărora acești vecini să-și extindă influența, să le facă dependente, știrbindu-le autonomia. Scopul final al puterilor vecine era să le acapareze definitiv, ca teritorii ale coroanelor imperiale sau regești.

Nicolae Iorga face afirmația că România medievală „era o țară pândită”. Mulți ne-au vrut îngenunchați. Și, ca să-și mascheze intenția dușmănoasă, lansau ideea eliberării noastre.

În acei ani, ținuturile noastre nu erau nimic altceva, decât o miză importantă pentru marile puteri, de obținere de resurse, deci o miză politico-economică.

Pentru a le domina mai ușor, marile puteri au ca scop slăbirea coeziunii interne a Țărilor Române, prin încercări de dezbinare dintre Domn și boieri

În perioada când echilibrul politic intern al micilor țări slăbea, cu atât mai mult aceste mari puteri, sesizând ocazia, se amestecau în politica lor internă și externă și, în continuare, ca într-un lanț fatidic, aceste ingerințe de imixtiune și control, aveau ca urmare scăderea și mai mult a coeziunii interne, diminuarea rezistenței în fața unor agresiuni și posibilitatea de a fi mai ușor cucerite și supuse.

Aceste puteri vecine, erau mereu cu ochii ațintiți asupra evenimentelor ce se derulau în zonă, trimițându-și spionii și agenții, căutând să profite imediat de momentul oportun, de situații favorabile lor, pentru a le supune.

Acestea, căutau să șubrezească solidaritatea internă și relațiile de încredere între domnitori și Divan; prin intrigi între pretendenții la domnie, trădări și spionaj, prin ademeniri și șantaje.

Vom vedea că și Mihai se va confrunta cu asemenea trădări, comploturi puse la cale de vecinii săi și de unii din boierii săi, în alianță cu turcii și/sau polonezii. Dacă puterea domnului scădea în plan intern, imixtiunea străină creștea până la periclitarea existenței statale

De aceea, urmărindu-și scopurile, stimulau urcarea la tron a unor domni slabi, fără personalitate, care să le accepte condițiile așa zis de „protecție”. Cu domnitori supuși, „de paie” aceste imperii și regate, puteau ține aceste țări în dependență, situație de pe urma căreia aveau numai de câștigat.

„În această tristă perioadă a istoriei, popoarele erau vândute sau schimbate ca și mărfurile...”-spune cronicarul, orientalistul și etnograful francez Leon Luis Lucien de Rosny.

Conștient fiind de acest fapt, Mihai a acordat o deosebită importanță constituirii unui Divan loial, pe care se putea baza, unit în ideea luptei pentru neatârnată față de aceste puteri străine, pentru binele țării și a neamului său. Va acționa rapid și cu fermitate în acest scop.

Țara Românească, complet sărăcită la venirea lui Mihai-Vodă în scaunul domniei. Situația internă și regimul (regulile) impuse de turci, pe timpul vasalității

În vremea venirii pe tron al lui Mihai-Vodă, la sfârșitul secolului al XVI-lea, Țările Române cunoșteau pe plan extern și intern, cea mai puternică creștere de până atunci a dependenței lor față de Poarta Otomană, autonomia lor fiind grav știrbită.

Soția unui fost domn al Țării Românești cu puțini ani dinaintea venirii lui Mihai pe tronul țării, într-o scrisoare trimisă la Veneția, scria: „Azi suntem și mâine nu suntem...!...după voia lui Dumnezeu și ne aflăm în mâna turcului și nici noi nu știm unde vom fi până la capăt”. Situația economică era deosebit de gravă, ducând la nemulțumirea boierilor. Aceștia erau doritori de o coalizare a forțelor țării în jurul domnului, pentru a produce o schimbare și îmbunătățire radicală a situației. Sunt anii venirii lui Mihai în scaunul domniei, când s-au întrunit toate condițiile pentru ralierea domnului și a boierilor contra forțelor otomane.

Nevoile tot mai mari pentru a-și întreține armata, pentru a o mări ca număr și a asigura aprovizionarea populației imperiului făcea ca presiunea exercitată asupra lor, să crească mereu.

–Tributul se mărea an de an. Mașina de război și imperiul în întregul său, pentru buna sa funcționare, aveau nevoie să fie aprovizionate. De aceea, în anii din urmă, turcii au intensificat dominarea lor politico-economică și au impus monopolul comerțului.

Între anii 1580-1590, când tranzacționarea tronurilor Moldovei și Valahiei se făcea cu prețuri nemaiauzite și nemaîntâlnite, chiar incredibile, s-au jefuit din voievodate peste 3. 450. 000 galbeni. Evoluția valorii tributului în ultimul secol, era următoarea: în 1503, tributul era de 8. 000 de galbeni, iar în 1593, când Mihai a luat tronul Valahiei, acesta crescuse la 75. 000 de galbeni. S-a constatat că după 1550, acesta s-a mărit de patru ori.

Transilvania, care căzuse sub vasalitate otomană după înfrângerea ungarilor de la Mohács din anul 1526 și Buda, (actuala Budapesta) din 1540-1541, plătea și ea tribut, însă mult mai mic, deoarece se afla în primii ani de vasalitate turcă. Față de Transilvania, unde tributul era de doar 10. 000-15. 000 de galbeni, Valahia era mult mai oprimată. Tributul plătit de către Țara Românească încă de pe vremea lui Mircea cel Bătrân (1386-1418), s-a tot mărit de-a lungul timpului, ajungându-se în anii 1593 la această sumă fabuloasă. Turcii nu acceptau altceva pentru plata tributului decât bani; galbeni, fără a accepta compensații în produse agricole, animale sau alte produse în natură, deoarece produse le obțineau din comerțul cu țara Românească, unde au impus monopolul comerțului.

1 Thaler era o monedă de argint și valora cam 1. 75 florini (ca greutate raportată în argint) și avea cam 40 mm diametru și 25-30 gr argint (în funcție de perioada de emisie a monedei) și a fost bătut pentru prima dată în Saxonia

1 Florin avea cam 3. 51 gr aur fin (24 carate puritate) și se numea în țările germanice gulden („galbeni” în Țările Române). La început a fost bătut în aur, a fost preluat și de alte state și a circulat și în Țările Române începând cu secolul al XV-lea. Apoi a fost bătut și în argint, moneda care a circulat și în Transilvania, în secolul XVIII-lea .

În anul 1753, 1Thaler valora 2 Florini, 1Florin valora 60 de kreuzeri (o monedă de valoare mai mică)

1 kreutzar a valorat de-a lungul timpului, între a 60 parte și a suta parte dintr-un florin și erau inițial din argint, apoi din aramă

1 Aspru, monedă folosită inițial în Imperiul Bizantin, bătută în 1093, apoi termenul a fost preluat de turci, era cea mai mică monedă de argint folosită de turci în perioada 1326-1780, a căreia valoare a fluctuat mult de-a lungul timpului

Alte obligații impuse Valahiei de Poartă:

–Obligativitatea respectării monopolului turcesc privind comerțul, obligând negustorii să vândă numai comercianților turci, pentru aprovizionarea imperiului. În momentul instaurării monopolului, prețul mărfurilor cumpărate de turci era acceptabil, însă cu timpul, situația se va degrada, aceștia plătind prețuri din ce în ce mai mici, chiar derizorii. Neguțătorii turci impuneau la cumpărare

prețuri mici, știind că oricum, românii nu puteau să-și vândă altora mărfurile. Deci valahii trebuiau să-și vândă aproape pe nimic, truda muncii lor. despre

–Copiii valahi luați cu forța în armata otomană ca ieniceri și agemoglani și comportamentul desfrânat al turcilor față de femei

Istoricul Balthasar Walther nota: „ridică în chip nelegiuit, după un nou obicei, al zecelea copil, ca și cum s-ar fi luat zeciuală de vite...și pe deasupra, pentru a-și satisface desfrânarea mai mult decât câinească, siluiau soțiile și fetele, le rușinau fără obraz sub privirile bărbaților și părinților și săvârșeau acest fel de grozăvii și cele mai rele nelegiuiri, cu mare cutezanță și continuau în voie, fără a fi pedepsiți de cineva”.

–Daruri ce trebuiau în mod obligatoriu făcute

Pe lângă acestea, se mai adăugau și alte dări ca peșcheșurile (darurile, cadourile sau „atențiile”) pentru sultan, marele vizir, soțiile influente ale sultanilor, beilerbeiul Rumeliei, pașalele și toți cei care puteau să exercite o cât de mică influență la Poartă.

–Cumpărarea domniei, care a afectat foarte mult povara țării:și are consecințe dezastruoase asupra stării economice a Țărilor Române: cine plătește mai mult, acela va avea tronul. Când tronul era cu adevărat râvnit, pretendenții se iau la întrecere în a obține domnia. Domnul neputând-o plăti personal, datoria lui, se răsfrângea asupra populației, aceasta trebuind să suporte și prețul domniei.

–Obligația de întreținere a miilor de turci care locuiau cu diverse însărcinări în țară. În plus jafurile lor, aduceau mari pagube poporului

Țara avea obligația de a întreține mii de turci care țineau sub supraveghere Domnul țării. În țară locuiau mulți funcționari turci care erau folosiți la strângerea dărilor; aceștia jefuiesc, comit silnicii și dacă sunt chemați în judecată nu se supun legilor Valahiei, ignorându-le complet.

Ambasadorul Veneției la Constantinopol, făcea cunoscut dogelui printr-un raport amănunțit, la 6 septembrie 1593, deci chiar la urcarea lui Mihai în scaunul domniei, că în Țara Românească și Moldova, „popoarele erau atât de stoarse...” Se mai scria în cronici că: „țara era apăsată de turci; românii erau jupuiți; li se luau cu sila nu numai lucrurile, dar și copiii cu nevestele ! Niciodată nu lipseau din țară vreo trei patru mii de ieniceri turci și tătari; unii veneau, alții plecau, pustiau totul ca niște lupi și nu lăsau Muntenia deloc să fie în liniște. Nimeni nu

îndrăzne să le zică o vorbă; ei fără frică înjurau și pe Domn. ” -spune cronicarul.

–Alte obligații: corvezile de toate felurile. La obligațiile enumerate mai sus, se adăugau și alte obligații neplătite de turci; diferite corvezi subînțelese.

–Interzicerea construirii de orașe și cetăți

Pentru a le putea mai bine controla, turcii interziceau Domnilor să construiască cetăți fortificate în Valahia, pentru că în lipsa acestora, ei puteau năvăli și ajunge ușor să le pedepsească și/sau să le subjuge.

–Construirea de meceturi prin care se dorea de către turci, ca influența religiei musulmane asupra țării să fie din ce în ce mai mare

Iată nemulțumirile boierilor și țăranilor valahi: „Lăcașurile sfinte în care s-au închinat strămoșii noștri, le-au transformat în meceturi și geamii, unde își târăsc salvarii să se roage la profetul lor mincinos. Blestemații de turci au luat în robie copiii din bătăturile caselor ca să-i facă ieniceri. Nu trebuie să îngăduim ca Valahia să-și crească pruncii

„Blestemații de turci au luat în robie copiii din bătăturile caselor ca să-i facă ieniceri. Nu trebuie să îngăduim ca Valahia să-și crească pruncii în robie ! Dacă răbdăm pe mai departe, ne pierdem seminția. Trebuie să încolțească și la noi mugurii încrederii și să spuzească florile dreptății.(...)Boierii țării, printre care frații Preda, Stroe și Radu Buzescu, se plâneau lui Mihai Vodă că „socotelile către Poarta Otomană sunt greu de mărginit cu gândul și este cu neputință să îndestulăm poftele nesăbuite ale turcilor. Țara este atât de săracă încât nu au rămas decât munții și apele. Turcii se obrăznesesc pe zi ce trece.”-dr.istorie Marin Cristian –„Voievodul valah” 2014

Turcii își făcuseră „cuib” în Valahia și îi găseai peste tot; la Curtea Domnească, prin multe sate și prin toată țara, făcând comerț. Ceilalți, constituiau oștile ce staționau în capitală pentru supravegherea Domnului etc.

Situația Țării Românești era deosebit de dificilă: din exterior, în mod permanent amenințate, fiind jefuite în valuri succesive de către turci și tătari, sleite de grelele biruri și datorii către Poartă. Pe plan intern, populația era epuizată, sărăcită, o ducea greu, foarte greu. Apăsarea era grea pe umerii norodului.

„Mihai, din zel dumnezeiesc și de multă milă ce-i era de creștini și de întreaga țară”, se frământă, cum să facă și ce să facă pentru a ameliora sau chiar a schimba radical soarta țării.

Va urma

VASILE ALECSANDRI – ACEL REGE-AL POEZIEI, VEȘNIC TÂNĂR ȘI FERICE Viorica Baetu

Un mister învăluie venirea pe lume cât și plecarea dintre cei vii a bardului de la Mircești - poet, prozator, dramaturg, folclorist, om politic, ministru, diplomat, membru fondator al Academiei Române, creator al teatrului românesc și al literaturii dramatice în România, personalitate marcantă a Moldovei și apoi a României de-a lungul întregului secol al XIX-lea. (Wikipedia)

Vasile Alecsandri s-a născut cândva între 21 iulie și 2 august 1821, 1819 sau 1818, undeva în ținutul Bacăului – părinții aflându-se în refugiu în fața armatei lui Alexandru Ipsilanti¹ – și a decedat la o dată între 22 august și 3 septembrie 1890 la Mircești, județul Roman. A fost fiul medelnicerului² Vasile Alecsandri (1792-1854) și al Elenei Alecsandri (născută Cozoni - 1800-1842). A avut un frate, Iancu Alecsandri și o soră, Catinca Alecsandri.

Vasile Alecsandri și-a petrecut copilăria la Iași și la conacul de la Mircești, loc unde s-a întors mereu pentru a-și căuta liniștea și a se regăsi. A studiat la pensionul francez Victor Cuenim din Iași, alături de Mihail Kogălniceanu și de Matei Millo, viitorul actor de care l-a legat o mare prietenie și pentru care a scris *Chirițele* și unele din *Cânticelele comice*.

În 1834 a fost trimis la studii la Paris, ca alți boieri moldoveni, printre care viitorul domn Al. I. Cuza și pictorul Ion Negulici, unde în 1835 își ia bacalaureatul în litere. Încearcă apoi diferite facultăți: de științe, de drept, de inginerie, dar nu reușește să obțină un alt bacalaureat. În 1839 se întoarce în țară, unde îl așteaptă postul de comis, dar cariera în administrație, în care realizează o ascensiune de-a lungul anilor, nu pare să-l atragă. Îl fascinează în schimb călătoriile (Constantinopol, Brusa (Italia), Atena, Insulele Ionice, Viena, Veneția etc.) care îl inspiră. La Veneția va petrece un timp cu iubirea vieții sale, Elena Negri, care se va sfârși la puțină vreme după aceea, punând astfel capăt frumoasei idilei trăite de poet.

În 1840 este chemat la conducerea Teatrului Național din Iași, unde va activa cu multă dăruire dimpreună cu M. Kogălniceanu, C. Negruzzi și profesorul P. M. Câmpeanu. În 1843, cu ocazia unei călătorii prin munții Moldovei, Alecsandri descoperă poezia populară, moment important în cariera sa literară care își va găsi un făgaș. În 1844 este redactor la revista *Propășirea*. Participă cu ardoare la Revoluția din 1848, compune poezii agitatorice și, în timpul refugiului de după revoluție, scrie un memoriu vehement *Protestație în numele Moldovei, a Omenirii și a lui Dumnezeu* și participă la alcătuirea unui program

politic democratic intitulat *Prințiipiile noastre pentru reformarea patriei* care se pronunță cu tărie în favoarea *libertății, egalității și frățietății* cât și a unirii celor două principate, o cauză pentru care va pleda în străinătate cu mare abilitate, dovedind remarcabile calități diplomatice.

Este directorul Arhivelor Statului din Iași între 1850 și 1853, iar în 1852 încearcă să publice primul număr din *România literară*, suspendată de cenzură și apărută abia 1855. Urmează alte călătorii în Africa,

Spania și apoi spre Paris, având aici ca partener de drum pe Prosper Mérimée, căruia îi împărtășește entuziasmul său pentru poezia noastră populară. Continuă să călătorească la Londra, din nou la Paris și înapoi în țară datorită decesului tatălui. Devenind stăpânul proprietății de la Mircești, Alecsandri eliberează pe toți ȧiganii de pe moșia lui (*Dezrobirea ȧiganilor*).

Activitatea sa politică se concentrează pe înfăptuirea Unirii: face parte din grupul unionist, compune versuri înflăcărâte (*Hora Unirei*), este secretar de stat provizoriu la Postelnicie (ia măsuri pentru asigurarea libertății presei), îl susține cu entuziasm pe Al. I. Cuza la domnie, devine ministru al Afacerilor Străine în Moldova, este trimis în misiune de mare răspundere, în 1859, în care obține sprijinul unor personalități politice importante (Napoleon al III-lea, Victor-Emmanuel al II-lea, Cavour

Vasile Alecsandri

etc.) în recunoașterea noului stat. Întors în țară, i se adaugă și portofoliul de ministru de Externe al Munteniei. În 1893 se retrage din politică, refuză poziția de senator, dar acceptă să fie membru al Societății Academice Române.

La propunerea poetului Frédéric Mistral, juriul felibrilor³ de la Montpellier îi acordă în 1878 un premiu pentru *Cântecul gintei latine*. Poetul este aclamat cu entuziasm și onorat în numeroase ocazii, ceea ce stârnește invidia altor scriitori, care se manifestă într-o adevărată campanie de denigrare a poetului. De notat atitudinea sa demnă, fără ripostă la adresa detractorilor, însă se va găsi o autoritate care să aducă lucrurile la locul just, criticul Titu Maiorescu.

În 1883 conferențiază la Ateneul Român în beneficiul lui Eminescu, bolnav, internat în spital. Devine senator în 1884 și ministru plenipotențiar la Paris în 1885, dar starea sănătății îl obligă să se întoarcă la conacul de la Mircești, unde moare de cancer în 1890.

O preocupare importantă în activitatea sa de om de cultură, este aceea a limbii, susținând în ortografie, principiul fonetic - combătând excesele latiniste sau italieniste, la modă (*Grammaire de la langue roumaine* – 1863 – semnat V. Mircesco).

Poezia

Renumerele său de scriitor se clădește pe faima de poet, autointitulându-se un „bard al națiunii”. A colaborat la mai bine de o duzină de publicații („Foaie pentru minte, inimă și literatură”, „Dacia literară”, „Convorbiri literare”, etc.).

Are o admirație nemărginită pentru poezia populară în care vede o sursă inepuizabilă de inspirație pentru literatura cultă română. Alecsandri este cel care se dedică colectării și valorizării creațiilor folclorice din regiunile locuite de români și pune astfel în evidență unitatea folclorului român, încearcă o clasificare (balade, cântece de jale, etc.) și are meritul de a fi reconstituit, din diferite variante, opere de mare valoare cum ar fi *Miorița* sau *Toma Alimoș*.

Din vasta sa operă poetică ne oprim mai întâi asupra ciclului *Doine*, alcătuit din poezii de inspirație folclorică din care rezultă un amestec de real și fantastic, țesut în idile gingașe sau povești cu personaje descinse din legende sau mituri, în aburi de vrăji și descântece. „Doina este cea mai vie expresie a sufletului românesc. Ea cuprinde simțurile sale de durere, de iubire și de dor. Melodia doinei, pentru cine o înțelege, este chiar plângerea duioasă a patriei noastre după gloria sa trecută!” – spune Alecsandri.

Următorul ciclu, *Lăcrimioare*, dedicat Elenei Negri (Steluța), dominat de lirica de dragoste în poezii care vestesc lumii bucuria iubirii împărtășite, este urmat de *Suvenire* colecție pătrunsă de jalea poetului la pierderea iubitei, în care duioasele amintiri, fac loc reveriilor care-l

poartă spre ținuturi de dincolo de zare. Un ton similar se strecoară în ciclul *Mărgăritare* : doruri, euforii, reverii, dar și accente elegiace. Poezia sa de dragoste (*O seară la Lido, Adio*), ridică iubirea pe o treaptă necunoscută până la el, în literatura română, răspândind ecouri în poeziile eminesciene.

Și tu, o! vis ferice a tinereții mele!

De-ar fi-n a mea puțință să fac precum doresc,

Aș pune pe-a ta frunte un diadem de stele,

Aș pune sub picioare-ți un tron dumnezeiesc!

Pastelurile regroupează poezia peisajului rustic, a naturii în toată frumusețea ei, cu primăverile exultând bucuria renașterii, cu calmul albului hibernal, la gura sobei unde flăcările dansează în plâsmuiri fantasmagorice. Elementele naturii - gerul, iarna – sunt personificate, universul în continuă schimbare a ciclurilor sale firești este în perfectă armonie, iar țăranii lui Alecsandri sunt veseli, radioși, precedând pe țăranii din poeziile lui Coșbuc.

Sfântă muncă de la țară, izvor sacru de rodire,

Tu legi omul cu pământul în o dulce înfrățire!

„Alecsandri a dat formă concretă unei tendințe care preexista în poezia românească (găsim elemente de pastel la Asachi, Heliade, Alexandrescu). El va fi urmat de mai toți poeții sensibili la elementul pictural, la peisaj, indiferent de orientare estetică: Alexandru Macedonski, George Coșbuc, Ion Pillat, Vasile Voiculescu.” (<https://ro.wikipedia.org> – lipsește sursa citatului)

Alecsandri a avut în minte un proiect grandios, acela de a realiza o epopee națională de inspirație istorico-folclorică. Legenda, oda, elegia, narațiunea vitejească, dar și cea plină de grozăvii și monștri – toate trăgându-și seva din basmele populare – parcă desprinse din epoca medievală, urmau să alcătuiască marea operă. Tendință ce se va regăsi, mai târziu, la Coșbuc.

Lupta pentru independența națională este omagiată în ciclul *Ostașii noștri*, prin poezii create în febra evenimentelor, poezii care însuflă un patriotism înălțător contemporanilor, întocmai cum o făcuse la 1848 cu *Hora Unirei* și *Deșteptarea României*. Aspectul realist al războiului însă, este adus în prim plan în poezii ca *Peneș Curcanul*, în care perspectiva ostașilor de rând, a „păstorilor și plugarilor”, este cu tristețe prezentată de Peneș, în cugetarea lui asupra cruzimii morții în război, el fiind unicul supraviețuitor din grupul de dorobanți plecați la luptă.

Priviți! Din nouă câți eram,

Și cu sergentul, zece

Rămas-am singur eu... și am

În piept inima rece!

Teatrul

Ca director al Teatrului Național din Iași și ca dramaturg, Alecsandri și-a concentrat eforturile înspre a crea un repertoriu românesc. Deși cu un debut marcat de influența teatrului francez (Molière, C. Maillot), dar în care apar personaje de neuitat, cum ar fi Chirița în multiplele ei ipostaze (în Iași, în provincie, în balon, etc.), autorul reușește să „naturalizeze” personajele adaptându-le la realitatea autohtonă, realizând astfel opere pline de umor care vor face o lungă carieră pe scenele teatrelor din țară.

Ochiul ager al scriitorului scrutează societatea epocii sale care abundă în contraste, în moravuri și năravuri de toate felurile. Astfel, pe scenă își fac apariția filfizoni (*Iorgu de la Sadagura*), ciocoi (Lipicescu – *Boieri și ciocoi*), latiniști pedanți (Ionus Galuscus, pe numele lui, Ion Gălușcă – *Rusaliile în satul lui Cremine*), babe fandosite, sulemenite, cu pretenții de cultură și finețuri aristocratice (*Cucoana Chirița*). Satira se intensifică în „cântecelile comice” în care autorul prezintă o „galerie de tipuri contemporane” ce immortalizează caractere fistichii, marțafoi, indivizi cu manii ridicole (*Paraponisitul, Sandu Napoila ultraretrogradul, Clevetici ultrademagogul*).

O altă etapă își face loc în creația dramatică a lui Alecsandri după 1874, când renunță la satiră, publică o minunată feerie de inspirație folclorică, *Sânziana și Pepelea*, și proiectează să scrie o trilogie istorică având ca protagoniști pe Jolde, Lăpușneanu și Despot. Singurul proiect care se materializează este *Despot-Vodă*, piesă încărcată de procedee romantice, mult apreciată de Eminescu.

Spre sfârșitul carierei se refugiază în lectura clasicilor antici și scrie *Fântâna Blanduziei*, piesă în care protagoniștii, Horațiu și Ovidiu, dau glas frământărilor și neliniștilor autorului.

Opera dramatică a lui Alecsandri a avut un impact puternic asupra urmașilor săi dramaturgi, I. L. Caragiale și B. P. Hașdeu, aceștia rămânându-i îndatorați atât în satira tipologiei umane cât și în intrigă.

Proza

Același romantism de început marchează și proza autorului (*Buchetiera de la Florența, Mărgărita, etc.*), însă nu i se poate tăgădui lui Alecsandri un talent înăscut, un har în arta memorialistică și epistolară. Fire curioasă, dornică de noi experiențe, atras de aureola culturii vestului, de ținuturile calde, exotice, îndepărtate, Alecsandri își ia de fiecare dată răgazul să-și depene amintirile, impresiile, observațiile din peregrinările sale, în liniștea conacului de la Mircești. Povestirile lui de

călătorie dimpreună cu epistolele adresate prietenilor, unor personalități ale epocii sau familiei și a schițelor ocazionale țin un fond autobiografic al scriitorului, prezentându-l ca pe un om de lume, un diplomat carismatic, un om lucid și dezinteresat, cu umor fin, îngăduitor, plin de voie bună.

Proza sa, presărată de digresiuni captivante, cu un ritm vioi, dezinvolt și dialog savuros (*Povestea unui galbân* – de exemplu) abundă în descrieri de peisaje cu variații cromatice subtile, trecând de la lumina dimineții la siluetele tremurătoare, ireale ale amurgului. Peisajele sale descriu spații ample, cu linii precise, cu lumină generoasă și calmă, spații în care spiritul său liber hoinărește în voie. Cu un spirit de observație remarcabil, Alecsandri schițează în detaliu tablouri de epocă rememorând evenimente, locuri, oameni. Stilul său vioi, fluid, narațiunea sa mlădioasă, plăcută fac din proza sa un punct de referință pentru scrierile literare ale urmașilor.

Se cuvine, așadar, să încheiem punând în evidență rolul operei lui Vasile Alecsandri în devenirea literaturii române, citându-l pe Eminescu care-l numește „rege-al poeziei”, și să recunoaștem că opera sa se află la temelia literaturii moderne românești. Întocmai cum Pablo Picasso îl recunoștea pe Paul Cézanne ca fiind „tatăl nostru, al tuturor”, inițiatorul picturii moderne, tot așa și Alecsandri a pus bazele poeziei, teatrului și prozei române moderne.

„Alecsandri nu este numai un deschizător de drumuri, ci primul nostru scriitor complet, cu operă demnă de a fi menținută real și nu doar ipotetic, în toate cele trei compartimente ale ei: poezie, teatru și proză.” (*Dicționarul general al literaturii române*)

Bibliografie

Academia Română. *Dicționarul general al literaturii române*, vol. I, A-B, Ed. Univers Enciclopedic, București, 2004

Viorel Alecu, Alexandru Piru, Vladimir Dogaru. *Literatura română, Editura didactică și pedagogică, București, 1969*

Trimiteri

1. Ipsilanti Alexandru a fost domn al Țării Românești între 1774-1782 și 1796-1797, dar și în Moldova, în perioada decembrie 1786-1788. Se trăgea dintr-o familie grecească din Constantinopol, care s-a stabilit în țară și s-a încuscrit cu boierii români. Înainte de a primi domnia, a fost dragoman al Porții.

2. Titlu dat în evul mediu, în Țara Românească și în Moldova, boierului care turna domnului apă ca să se spele pe mâini, puneă sarea și servea bucatele; boier care avea acest titlu. – **Medelniță** + suf. -ar. (Sursa: DEX '98)

3. **FELIBRU**, *felibri*, s. m. Membru al unei grupări literare din sudul Franței, care lupta pentru dezvoltarea limbii și literaturii provençale. – Din fr. **félibre**. (Sursa: DEX '98)

NOAPTEA SFÂNTULUI
ANDREI
- Vasile Alecsandri

Zgomot trist în câmp răsună!
Vin strigoii, se adună,
Părăsind a lor sicrie.
Voi, creștinelor popoare,
Faceți cruci mântuitoare,
Căci e noaptea-ngrozitoare,
Noaptea Sfântului Andrei!

Vântul suflă cu turbare!
A picat stejarul mare,
Cerul s-a întunecat!
Luna saltă-ngălbenită,
Printre nouri rătăcită,
Ca o luntre părăsită
Pe un ocean turbat.

Bufnele posomorâte,
În a lor cuiburi trezite,
Țipă cu glas amorțit.
Lupii urlă împreună,
Cu ochi roși țințiți la lună,
Câmpul geme, codrul sună,
Satan pe deal s-a ivit!

Iată-l! iată, Satan vine,
Răzbătând prin verzi lumini,
Pe-un fulger scânteietor.
Umbre, stafii despletite,
Cucuveici, iele zburlete
Și Rusaliile pocite
Îl urmează ca un nor!

Sus, pe turnul fără cruce,
Duhul-rău zbierând se duce,
Și tot turnul s-a clintit!
Miezul nopții-n aer trece
Și, lovind arama rece,
Ore negre douăsprezece
Bate-n clopotul dogit.

Strigoimea se-ndesește,
Horă mare învârtește
Lângă turnul creștinesc.
Iar pe lângă alba lună
Nouri vineți se adună,
Se-mpletesc într-o cunună
Și împrejur-i se-nvârtesc.

Voi, cu suflete curate,
Cu credinți nestrămutate,
Oameni buni, femei, copii!
Voi, creștinelor popoare,
Faceți cruci mântuitoare,
Căci e noaptea-ngrozitoare,
Noaptea Sfântului Andrei!

Acum iată, pe mormânturi,
Clătinați, bătuți de vânturi,
Toți strigoii s-au lăsat.
Așezați într-un rond mare,
Adânciți în întristare,
Pe sicriu-și fiecare
Oasele-și a rezemat.

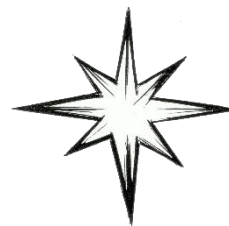
Unul zice: Eu în viață
Cu o mână îndrăzneată
Multe drepturi am răpit!
Răpit-am pâinea de hrană
Unei gingașe orfană
Ce, pierdută și sărmană,
În mizerie-a pierit!

Altul zice: Eu în lume
Am avut putere, nume,
Căci am fost stăpânitor!
Dar în oarba-mi lăcomie,
Pentru-o seacă avuție,
Am împins în grea urgie
Pe sărmanul meu popor!

Altul zice: Eu în țară
Fost-am o cumplită fiară,
Plină de amar venin!
Împotriva țării mele
Făptuit-am multe rele,
Și-am legat-o în lanțuri grele
Și-am vândut-o la străin!

Foc și ură-n veșnicie
Pe voi cadă, pe voi fie!
Strigă-atunci un glas ceresc.

Și pe loc cad în morminte
Păcătoasele-oseminte.
Iar pe zidurile sfinte
Trece-un foc dumnezeiesc!

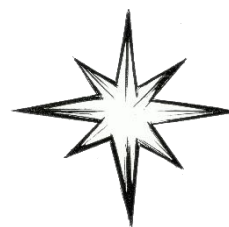
VISCOLUL
- Vasile Alecsandri

Crivățul din meazănoapte vâjâie prin vijelie,
Spulberând zăpada-n ceruri de pe deal,
de pe câmpie.

Valuri albe trec în zare, se așază-n lung troian,
Ca nisipurile dese din pustii african.
Viscolul frământă lumea!...

Lupii suri ies după pradă,
Alergând, urlând în urmă-i prin potopul de zăpadă.
Turmele tremură; corbii zbor vârtej, răpiți de vânt,
Și răchițele se-ndoaie lovindu-se de pământ.
Zberăt, raget, țipet, vaiet,

mii de glasuri spăimântate
Se ridică de prin codri, de pe dealuri, de prin sate.
Și-n departe se aude un nechez răsunător...
Noaptea cade, lupii urlă... Vai de cal și călător!
Fericit acel ce noaptea rătăcit în viscolire
Stă, aude-n câmp lătrare și zărește cu uimire
O căsuță drăgălașă cu ferestrele lucind
Unde dulcea ospetie îl întâmpină zâmbind!

ARTA SI RELIGIA

Rodica Vinca

Putem afirma că religia și arta sunt două laturi ale aceluiași sentiment ce ține de sufletul nostru, arta și religia, un raport între creația omului și absolutul, infinitul, puterea mistică creatoare Dumnezeiască, irezistent simțită sufletește.

În istoria omenirii, în calea desăvârșirii, religia și arta au fost un tandem bine definit. Laturile comune dintre religie și artă, ceea ce le unește este de fapt conservarea omenirii prin manifestarea superioară a sufletului omenesc. Artă și religia – CREDINȚA – se bazează pe factori fundamentali ai sufletului uman, un complex de sentimente religioase și estetice, acest complex găsim în decursul istoriei o fericită îmbinare care se datorește în primul rând caracterelor asemănătoare. Și am să amintesc aici pictura celebră din Capela Sixtină, una din cele mai de faimă creații artistice ale tuturor vremurilor, pictura care în contemplare îți taie răsuflarea. Această capodoperă de necontestat a fost creată în perioada anilor 1508-1512 de către marele artist sculptor Michelangelo.

Capela Sixtină - Michelangelo a început această lucrare imensă, monumentală, pictând „Noah fresco” la intrarea laterală a capelei, apoi a continuat cu scene biblice ajungând până la altar, figurile biblice continuând a fi pictate în dimensiuni tot mai mari, cu o expresivitate excepțională de mișcare.

Două din cele mai importante scene ale tavanului capelei sunt scena creației lui Adam, căderea lui Adam și Evei și expulzarea din Grădina Edenului. Scenele din Vechiul Testament au fost pictate în scopul de a marca

spațiul central cu moldinguri susținute estetic de statui de-a lungul capelei.

Capela Sixtină rămâne o capodoperă de-a lungul istoriei artei în reprezentarea religiei, a credinței în CREATOR.

Michelangelo a pictat capela într-o mare suferință, avea dureri cumplite de spate, ca să poată picta era susținut pe schela de un asistent, suferința lui și-a exprimat-o scriind chiar un poem cu acest subiect.

*

Din cele mai notabile lucrări ale Lui Michelangelo amintesc : Pietă (1498-1499), David (1501-1504). Moses (1513-1515), Judecata de apoi (1536-1541), artistul fiind o remarcabilă figură reprezentativă a artei renascentiste. De altfel el este considerat cel mai mare artist al tuturor timpurilor alături de contemporanul și rivalul său mai în vârstă Leonardo da Vinci. Michelangelo care era numit în timpul vieții „Il Divino” a fost nu numai un sculptor și pictor magnific ci a fost și un creator de literatură, a scris mai mult de trei sute de sonete și madrigaluri precum și 48 de epigrame funerare. Capela Sixtină rămâne o grandioasă realizare artistică a lui Michelangelo care va dăinui în toate timpurile care vor veni.

Capela Sixtină a fost numită după Papa Pius Sixtus IV care a comandat restaurarea acesteia în anul 1477, trebuie menționat că alegerea oricărui papa are loc în acest spațiu. Este un punct de atracție turistic, două replici ale capelei au fost construite în Mexic și Anglia.

Arta face situația umană, originea, existența, moartea și viața de apoi – inteligibilă prin reprezentări vizuale. Ca stimul pentru creativitate și cultură, religia este impulsul

spiritual, credința care leagă omenirea de divinitate, prin experiență spirituală, ceremonie și mitologie. Arta și religia converg prin practica rituală și prezentarea narațiunii sacre, afectând astfel o experiență inedită.

Enigmatic, arta poate recunoaște și proiecta esența și semnificația acestei esențe spirituale prin formă, generând o înregistrare tangibilă care informează inițierea sau repetarea momentului spiritual original. Arta folosește arhetipuri vizuale și idealizări în călătoria către adevăr și frumusețe, oferind astfel viziuni despre sacru, despre

reciprocitatea dintre imaginea creativă, corespondența dintre umanitate și divinitate.

Artele au fost întotdeauna parte integrantă a religiei, imagini sacre, simboluri sacre, cântări, imnuri și melodii au fost folosite în ritualuri, în lăcașuri de cult și ca ajutoare pentru rugăciune și meditație în fiecare religie.

TIMPURI PIERDUTE, AMINTIRI REGĂSITE Anca Negrescu

LA SIBIU

În această frumoasă zi de iarnă, când șemineul răspândește un cald iz de lemn ars, iar fulgii se îngheșuie grăbiți în fața geamului aburit, gândurile mele zburdă în urmă cu mulți ani spre copilăria începută la Sibiu, când comunismul, acest negru regim, își ascutea încă ghearele în viața celor nedorțiți.

O hotărâre serioasă de anihilare a celor cu trecut nesănătos, a adus-o pe vara mamei și cei doi copii, să-și găsească adăpost și culcuș într-o cameră cu igrasie, fiind siliți să considere aceasta o binefacere cerească pentru ei, în timp ce unchiul meu urma să moară în închisoare, martir în urma chinurilor și victimă a acestui regim. Noi am avut șansa (pentru moment tata nefiind considerat un pericol) să locuim în frumoasa casă a unei familii care va deveni în timp, o parte importantă și foarte apreciată din viața noastră.

Având în vedere că Mihai și Silvia, proprietarii imobilului, ocupau două camere, nouă, chiriași fiind, ni s-a repartizat o cameră. Comune erau bucătăria, baia și cele două holuri.

Am locuit singuri până într-o zi când :

- Bună dimineața micuță cărlionțată.

Uimită și surprinsă de subita apariție, într-o clipă m-am simțit mică și vulnerabilă și, cu o umbră de temere marcată de o spaimă profundă, opintindu-mă din fundul rărunchilor, cu țipete disperate, am fugit în adăpostul camerei.

Așa a fost prima zi de viață comună cu proprietarii, pe care am sfârșit cu anii să-i iubesc profund, considerându-i și considerându-mă parte din familie.

Crescând, Tunți tante a devenit prima educatoare la grădinița germană, unde studiul acestei limbi nu era prima mea prioritate. Așteptam cu nerăbdare pauza ca să mă joc cu frumoasele jucării și mai ales cu căruciorul pentru păpuși pe care majoritatea îl râvneau. Așa că Tunți tante ne-a repartizat pe zile căruciorul, dar cum eu vroiam să-l am zilnic, îi băteam pe cei care erau în drept să-l folosească. Prin urmare, în repetate rânduri, mama s-a izbit de critica ascuțită a lui Tunți tante, privind caracterului meu agresiv.

Ceartă în stradă. Ce se întâmplă? Băiatul din vecini, Gerhart, apărut brusc din cine știe ce colț ascuns de stradă, m-a surprins, îngheșuind-mă în gard și făcându-mă să plătesc cu bumbăceli date la dreapta, date la stânga și usturături de urechi trase, ușoare greșeli față de Ingrid, sora lui mai mică care după 50 de ani va deveni un prieten drag.

Rănită, umilită, ripostez dând drumul țipetelor și asta până într-o zi când tata, sătul și nervos, din cadrul geamului îmi strigă :

- Nu mai țipa. Încearcă să te aperi.

Și așa cred că am devenit în repetate rânduri, bătașa străzii și mai târziu a școlii.

Tatăl meu, printre bolnavi, șah și colecțiile de timbre își odihnea sufletul pe coardele viorii, cântând și la filarmonica din Sibiu. Acasă, în holul mic, când repeta cu conștiinciozitate în arta viorii, era momentul de calm în

care îmi aduceam prietenele din vecini și, așezate în holul mare, pioase, pluteam pe acordurile lui Paganini.

Tata era singurul pe care îl ascultam și care mă calma de neastâmpărul zilnic. În plus, era singurul care aprecia vedeniile mele. Parcă văd încă veioza transformată într-o lună galbenă plină de critică și refuzând să se arate mamei care înfrunta nemulțumită ploaia de săgeți (Luna și eu o acuzam de răutate).

Sculându-mă într-o noapte și ridicându-mă în pătuț, am văzut-o pe Maica Domnului, aplecată deasupra patului din dreapta camerei unde stătea întins, Isus. Speriată, am încercat să țip, dar Maica Domnului, ridicând ochii ei blânzi, cu degetul la gură și privindu-mă cu căldură îmi spuse :

- Nu striga și nu te speria. Isus se odihnește. Culcă-te la loc.

Ca prin minune, frica a dispărut și liniștită, mi-am continuat somnul.

Vedeniile au continuat și după moartea tatei când de abia aveam șase ani. În fiecare noapte, de câte ori mă trezeam, vedeam același lucru pe bufetul moștenit și salvat de ghearele comuniste. La o masă rotundă, manifest indispus și cu capul în mâini, un individ sta cu o halbă de bere în față, luminat de o lumânare care ardea într-un sfeșnic cu o flacără obosită. Din dreapta, din când în când, un chelnăr dominat de șorțul birtului, ieșea sistematic din mobilă, aducând o altă halbă.

A doua zi, suită pe bufet, cu zgomot mare și studiind locul de aproape, încercam să-i conving pe actorii nopții să mă lase să-i văd de aproape. Intervenție de altfel inutilă. Trebuie să mărturisesc că zi sau noapte, vedeniile m-au însoțit o mare parte din copilărie.

La vârsta de doi ani, părinții au luat drumul Păltinișului unde am făcut cunoștință cu schiul. După câțiva ani, primele ghetete care au fost cândva ale mamei, au ajuns în posesia mea. Erau făcute de comandă în vederea practicării schiului. Talpa era croită din două rânduri de piele groasă, unite între ele cu cuie din lemn. Erau înalte și legate cu două curelușe care susțineau gleznele. Peste ani, pătrunsă de patima acestui sport, uitând ghetetele mamei, clăpării la modă, m-au însoțit pe pârtiile Predealului și Sinaiei.

O schimbare remarcabilă s-a produs odată cu nașterea Mihaelei, fetița proprietarilor, care a devenit centrul de interes comun al casei și mai ales al meu, totdeauna în căutarea unei mici surioare în parcul cu copii pierduți pentru câteva momente.

Așa am ajuns într-o zi în casa cu miros puternic de sare al unei fetițe târnuite în fața băncii unde mama citea.

- Fetița s-a pierdut. Aș vrea să fie sora mea și deci, te rog, o vom lua acasă.

Mama cu răbdare și mult tact în fața încăpățănării și determinării mele de a avea o soră, m-a convins să căutăm pentru început părinții, probabil disperați, cu promisiunea că o vom lua acasă în lipsa acestora.

I-am găsit și trebuie să mărturisesc că fetița nu a vădit nicio emoție care se simte la o revedere de acest fel, vădit încântată de ideea de a avea o soră. Privirile ei biruind spaima părinților și fără să refuzăm invitația, ne-am trezit în casa de pe marginea parcului. Această relație a durat până când, după câțiva ani, ne-am mutat la București.

După grădiniță firește, a urmat școala generală, care a fost încununată de moartea tatei care nu mai era o necesitate națională după amănunțita studiere a originilor care se pierdeau într-un tată medic veterinar cu ascendent moral și intelectual considerat neconvenabil tânărului regim, în plus, originile mamei nefiind de nici un atu, ba chiar dezavantajoase și periculoase regimului de analfabeți.

Așa că în spitalul militar fiind, ca pacient și nu ca medic, după o repriză de fotbal terminată într-o flebită, cu un cheag rebel pornit spre inimă și ținut în frâu de un medicament nemțesc, epurările din armată l-au eliberat din funcție, oprindu-i medicamentul, lăsând astfel drum liber emboliei pulmonare.

Toate acestea nu au fost ușoare într-o epocă de rapidă dezvoltare a comunismului, într-o atmosferă de minciună, corupție și jaf a societății apuse.

VERSURI – Marcela Straua

TOAMNA MEA

Toamna mea e cam ciudată
Țâfnoasă și supărată,
M-a certat că nu-s în stare
S-o aștept, cu masă mare..

Te prefaci sau ai uitat?
Că ani mulți am așteptat?
Răcoarea-n zori să-ți respir
Să-ți sorb bruma, elixir.

Vino, toamnă, -s pregătită!
Cu dorința împlinită.
Leacul meu pentru angoasă?
A fost cartea de pe masă.

Eu te cânt, fată cuminte
Pentru vers mi-ai fost sorginte
De inspirație, te-ador
Că mi-ai pus argint în par.

Mi-ai croit straie-arămii.
Mi-ai adus rodul din vii,
Toate holdele bogate
Mi le-ai dat, vor fi bucate.

Codru-și plânge frunza, iară
Dar l-așteapt-o primăvară..
Cu verde-l va îmbrăca..
Toamna mea? Nu va pleca...

TU VEZI CĂRAREA TOAMNEI?

Pe geana dimineții, pe-a toamnei simfonie
Te port în zbor măiestru pe bolta sidefie.
E anotimpul nostru, mă risipesc culoare
Și-ți scriu c-un gând de raze, când soarele răsare.

Tu vezi cărarea toamnei printre copacii goi?
Le auzi tânguitul, vezi lacrima din ploi?
Te-ai întrebat vreodată, de ce frunzele mor
Toamna, îngălbenite de tristețe și dor?

În mugurul primăverii, răspunsul se naște

Când codrii se primenesc, cu strai verde de Paște.
O nouă simfonie de izvoare răsună,
Și ca prin minune, ciocârlia o îngână!

FRUNZĂ SUNT ÎN TOAMNA VIEȚII

Se-ascunde muza-n lira toamnei,
Se stinge o doină în oftat,
Învelită-n floarea-doamnei,
Cu izul verii care-a plecat.

„Un cal și-un călăreț” veghează,
Sunt stelele, Mizar și Alcor,
Licuricii ierbii dansează,
Luminând calea Sirenelor.

Se-nvârtește toamna-n dans nebun
Cu lira la piept, caut-o muză.
Împinsă de-al frunzelor taifun
Aleargă dup-o buburuză.

Frunză-s, de toamna vieții, m-anin.
Prinsă-n coarda lirei, slăbită.
Muza mă cheamă-n cercu-i divin,
Așa mi-a prezis o ursită.

RÂDE TIMPUL

Râde timpul, c-amprenta, și-a pus-o peste noi,
Ne-a împins înainte și-n abis și înapoi.
Fără creion și hârtie, el scrie, pe obraz
Când ți-e bine, te mângâie... scrie doar când ai necaz.

Abil, timpul ne transformă, ce metamorfoză!
N-ai inocență-n privire, a rămas în poză...
O grimasă a înlocuit zâmbetul senin,
Dă pe dinafară amarul, paharul e plin.

Timpule, fără de milă, ne-ai pus la-ncercare!
Ne-ai dat multă suferință, chiar știind că doare,
Fericirea ai picurat-o cu păreri de rău..
Zilele senine, scurte, nopțile-s în negru hău.

Chiar dacă ai fost hain, timpule, îți mulțumesc!

Mi-ai dat o parte din tine, să pot să trăiesc,
Mi-ai spus că nu-mi iei simbrile, mi-o lași până mor
Mă îmbraci în poezie, mă stropești cu dor.

LACRIMI

Pământu-i stropit cu lacrimi amare,
Strigăt de durere, lanțu-i strâns prea tare.
Nemulțumiri manifestând cu ură
Pe străzi, cu stindarde, nu mai îndură.

Și lacrimile ploii ar vrea să spele
Rănilor și suferințele prea grele.
Puhoiul nemulțumirilor strânge

De pe pământu-ntreg, lacrimi de sânge.

Concediații, scrâșnind, fac penitență,
Nu mai știu cum să-și câștige existența.
Adună credite care nu așteaptă,
De un an, situația nu se îndreaptă.

Dă-le, DOAMNE, gândul bun și înțelepciune
Celor care conduc această lume!
Că pe PĂMÂNT, vor plăti nechibzuința
Cei care au nesocotit mila, credința.

POEZII BASARABENE

Lilian Curevici

UNUI FRATE „INDEPENDENT”, DE PESTE PRUT
ori
...SCRISOARE BASARABIEI

Un cui bătut-ai, frate, ca să știi,
Din fier mai ruginit, să doară tare,
Țintit direct, bătut...în căpătâi,
N-ai dat în mine, ci în Țara Mare...

Un cui, înfipt aiurea și cam strâmb,
Ce doare trei decenii de speranță,
Lăsând copiii, nepoți, pe drum plângând
Și trupul dezvelit, fără o zdreanță...

Știi prea mult, că Țara te așteaptă,
Cel brâu ghimpos pe Prut îl doare greu,
N-ai chibzuit, creștină-ți fie fapta,
Ba invers! Te declari fiind ateu!!!

Nu cred deloc, ca 'Ștefan să-ți accepte
Mișelul pas, urât, de trădător,
Urcat-ai, ca mancurelul, tot în trepte,
Dar...înjosind cel falnic tricolor.

Ai profitat mereu, deja de vremuri,
La masă te-am primit, ca gospodăru,
Ca-n „ziua mare” să te văd că tremuri,
Bătând sălbatic cuie...în altar.

Cum crezi, te voi privi-ncepând de mâine,
Cât poate-o Țară mândră-a se-njosi,
Când crești copii orfani, ce vor să-ți strige:
- Ajunge!!! Cât se poate-a risipi!!!

...Trezește-Te odată, fă-ți croială,
Ești hrincă* din cea pâine din cuptor,
O Mamă te-a-ngrijit la plămădeală,
Un Tată ți-a turnat din viu ulcior...

(*) – hrincă, reg. felie.

GÂNDURI...

„...A fi sau nu a fi?”
- Se-ntreabă mult Shakespeare,
Privind la bietul `Yorik*
Cu trai în...cimitir...

„...A fi sau nu român
În România Mare?”
- Se mai întreabă astăzi
La margini de hotare...

Căci plină-i, Doamne, lumea
De indivizi pustii,
Vorbind de-nțelepciunea
Mai jos, sub pălării.

Se-ndeamnă dur secuii,
Mai des basarabenii,
C-ar fi mai frați cu hunii
Decât cu ardelenii

Și doare limba mamei,
Venită din țărână
Ce ne-au cioplit-o alții
Cu mâna lor străină...

Căci dacă-ar fi să știe
Cel neam străbun de dac,
N-ar face de rușine
Al mamei aluat...

...Se schimbă lumea noastră
În goană-a „trei arginți”,
Uitând și de icoană,
De cruce și părinți,

Iar domnul din divanul,
Numit azi Parlament,
E frate cu sultanul
Și neamul moscălesc.

De-o fi să-i amintească
Creștinii de credință
O vorbă românească –
Îndată amenință

Căci secera-i icoană,
Ciocanul i-o fi sceptru
Și are altă...mamă
De pe la țarul ‘Petru...

...O, Doamne, ne ferește
De minți întunecate,
Ce ne dezbină neamul,
Desparte soră, frate,

Adu-l, Te rog, pe ‘Ștefan,
Pe ‘Țepeș și ‘Viteazul,
Să ne trezească iarăși,
Să ne spălăm obrazul.

Căci mare e rușinea
De veacuri îmbrăcată,
Trădat-am România
Chiar de e-n...pașapoarte (!!!)

Doar gânduri mult meschine
Purtăm mai mulți din noi,
În cele țări străine
Văzându-ne eroi...

Și-atunci, când ne întreabă
De unde-am provenit,
Să ne-amintim îndată
De chipul răstignit.

Și-ar fi mai nobil lucru
Să spunem, cu mândrie,
Că inima și trupul
E Marea Românie !!!

(*) ‘Yorik – personaj butaforic în opera lui Shakespeare
„Hamlet”.

E LUNGĂ SÂRMA DE LA PRUT

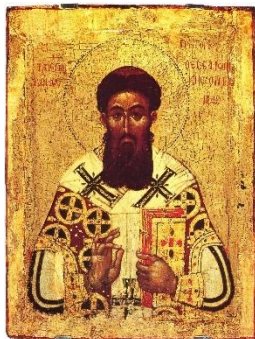
...Aveam cândva un singur Prut,
Ce-l străbăteam în lung și-n lat,
N-am bănuît, nici n-am știut,
Că aş putea să mi-l împart.

Un brâu, ce veacuri ne-a legat
Același neam, același gând,
Cea mână grea l-a dezlegat,
Schimbând un Soare pe-un mormânt...

...E lungă sârma de la Prut
Și trupu-mi frânge pân-la os,
De nu-l mai simt..., e mult durut,
Din greu mă țin, să nu cad jos...

E dură sârma, hăt-departe,
Lipsind un neam de vale, deal,
Să nu mai fim ca soră, frate,
Cu cel din Iași sau din Ardeal.

E lungă sârma de la Prut,
Simbol de umbră despărțire,
Deja de-un veac și parcă-s mut,
Dar vreau să strig cât pot: UNIRE!!!

HRANA DUHOVNICEASCĂ A SFINȚILOR PĂRIȚI Rugăciunea în viziunea Sfântului Grigorie Palama (Aghioritul)

Sfântul Grigorie a făcut o analiză completă a faptului că mintea se îmbolnăvește când este împrăștiată în afară prin intermediul simțurilor și este vindecată când se întoarce către ea însăși, coboară în inimă și de acolo se înalță către Dumnezeu. Aceasta este călătoria omului de la chip spre asemănare, de la „masca hidoasă” la omul prin excelență.

El cunoaște starea tragică a omului cauzată de patimi și oferă învățături de vindecare a minții și simțurilor, a sufletului și trupului, a omului și societății. Omul vindecat, sfințit, devine Dumnezeu prin Har și participă la sfințirea creației.

Spiritualitatea ortodoxă, al cărei centru îl reprezintă inima, rezolvă toate problemele sociale, politice și ecologice, într-un mod realist. Atunci când mintea este vindecată, iar patimile iubirii de avuții, de slavă deșartă și de egoism sunt eliminate, omul devine sociabil și amabil față de semenii săi și atent față de mediul înconjurător. De aceea, vindecarea minții reprezintă o soluție la marile probleme ale timpului nostru.

El demonstrează în practică faptul că Ortodoxia nu reprezintă un sistem etic și filosofic, nu este o organizație umană și socială, ci ea este Trupul Divino-uman al lui Hristos. Participarea Harului necreat al lui Dumnezeu la anumite profunzimi ale sufletului vindecă omul și îl unește cu Dumnezeu. Așadar, Biserica Ortodoxă este și un sanatoriu, un spital duhovnicesc.

Mesajul Sfântului Grigorie este un mesaj de viață, nădejde și optimism pentru omul contemporan obosit, plictisit, stresat și frustrat.

Sfântul Grigorie insistă asupra faptului că lucrul cel mai important este reîntoarcerea minții către sine cu toate celelalte puteri: „întoarcerea minții către sine și concentrarea ei asupra sa, sau, mai degrabă, adunarea tuturor forțelor sufletești în intelect, oricât de ciudat ar suna acest lucru și ajungerea la starea în care, atât mintea în sine, precum și Dumnezeu, lucrează împreună”. Acesta este un lucru esențial, întrucât rugăciunea singură nu este suficientă dacă toate puterile sufletului, inclusiv puterea poftitoare și cea mândră, nu cooperează.

Omul a fost creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu; în învățăturile Sfinților Părinți, asemănarea echivalează cu îndumnezeirea omului. De aceea, scopul final al omului este ajungerea la îndumnezeire. Oricum,

după învățăturile Sfântului Grigorie Palama, îndumnezeirea nu este o stare abstractă, nu este o elaborare intelectuală a ideilor și a imaginației, nu este o viață morală, ci este vederea Luminii necreate.

Există trei etape ale desăvârșirii duhovnicești: curățirea inimii, iluminarea minții și îndumnezeirea.

Curățirea inimii înseamnă eliberarea ei de toate gândurile rele, detașarea persoanei umane de plăcere și durere. Iluminarea minții înseamnă atingerea rugăciunii neîncetate a minții, prin care omul scapă de ignoranță și de uitare și în acest fel, are mintea mereu îndreptată spre Dumnezeu.

În al doilea rând, un rol de căpetenie în efortul de curățire al omului, este despărțirea minții de activitățile rațiunii. Odată cu căderea omului, mintea sa s-a identificat și s-a supus rațiunii și patimilor. Aceste două centre de cunoaștere nu sunt identice, ci funcționează în paralel.

Identificarea lor duce la întunecarea minții și la căderea omului. Ele sunt despărțite cu ajutorul isihasmului, prin limitarea temporară a simțurilor și a rațiunii, prin cultivarea rugăciunii raționale și prin folosirea rugăciunii neîncetate a minții și a inimii.

În al treilea rând, persoana experimentează isihia minții, care înseamnă a trăi în Domnul. Aceasta înseamnă că mintea s-a curățit de gânduri și că nu are decât o singură activitate, cea a rugăciunii neîncetate. Isihia minții este o predanie a Sfinților Părinți și este numită „cunoașterea gândurilor”.

În al patrulea rând, persoana umană în drumul spre îndumnezeire, face mari eforturi pentru a se elibera și de imaginație. Aceasta nu înseamnă că persoana umană scapă de imaginație, ci doar că aceasta este inactivată. În plus, imaginațiile sunt vâluri puse pe minte, împiedicând-o de la vederea Slavei Dumnezeirii.

În al cincilea rând, lupta fundamentală este cea cu gândurile. Gândurile sunt simple și compuse. Cele simple nu reprezintă un păcat, în vreme ce gândurile compuse, care se referă la persoane și lucruri, gânduri despre ele și despre patimi, reprezintă păcate și creează condițiile săvârșirii păcatelor. Gândurile pot fi dezvoltate mai departe și ajung la patimă. Există sugerarea păcatului, acceptarea lui, dorința, actul în sine și patima. Patimile reprezintă mișcări nefirești ale sufletului. De aceea, sobrietatea și rugăciunea eliberează persoana umană de gânduri și de consecințele lor grozave.

În al șaselea rând, patimile sunt vindecate prin pocăință, spovedanie, prin lupta cu sine și prin călăuzirea oferită de un duhovnic.

Mesajul Sfântului Grigorie este un mesaj de viață, nădejde și optimism pentru omul contemporan obosit, plictisit, stresat și frustrat.

Preot Liviu Alexandrescu - Cuvânt luat din lucrarea:
„Hrana duhovnicească, Sfântul Grigore Aghioritul”

ADVENT și FAST (poezii) Melania Rusu Caragioiu

VÂNTUL PELERIN

Pelerin prin lumea largă
Umblă vântul, fără țel,
Cât e ziulica-ntreagă
Cântă-n dinții de oțel ...

Nu mai stă și el pe-acasă
Ca să-și facă vreun program,
Dar nici pe alții nu-i lasă:
Le bate cu palma-n geam.

Vântule, de ce-mi rupi floarea ?
Toate-și au în lume rost!
Ori te supără splendoarea?
Ori.. cu artele n-ai fost?”

Vezi pe ram o frunză-n dungă,
Tu o zgâlțâi și o smulgi!
Doar vreo ploaie te alungă –
Scurtă clipă! Taci și fugi!

Vânt de toamnă, tu vânt bun,
Plimbă-ți aripioarele,
Cheamă crivățul nebun
Să-l dogoare soarele !!!

Pelerin prin lumea mare,
Vântul face nebunii:
Nu pune piper, nici sare,
Dar se ține de ... șotii...
ÎN T O A M N Ă

Au ieșit frunzele- n cărare
Și se joacă de-a tomnicuța.

Pisoiul fuge după un ghemotoc,
Când altul îl lovește în spate.

Se oprește descumpănit
Și-și arcuiește, de atac, spinarea.

Corbul înțelept, sprijinit pe un singur picior,
Se lasă legănat de crengi.
Se uită la făpturica de jos;
Gândește:
- E prea mare să-l înhăț...
E prea mic, să știe ce-i toamna...
Îl privește amuzat prin ochiul lucios...
Și celălalt ochi e lucios,
(Dar el privește dintr-o parte).

Își suflecă aripa deranjată de vânt,
Rămâne pe gânduri...

Pisoiul pășește precaut peste frunzele
care i se par mușuroaie.

Ce mișcă acolo, sub ele ?
Un pui căzut din cuib.
N-a mai văzut așa ceva, încă.
Se apropie, întinde nesigur, o labă,
Se depărtează când puiul se zbate,
Se apropie iar, și încearcă să miroase.
A luat câteva șfichiuri peste botul mic...
Puiul dă din aripi;
Fuge peste frunzele făcute troian...

Din înaltul meditației sale
Corbul catadicsește să planeze spre pământ.

Pisoiul speriat de moarte
Vede pasărea uriașă atingând, o clipa, frunzele.
de lângă el;

E mic și n-a înțeles ce s-a întâmplat cu
pișorul căzut din cuib.

IARĂȘI DESPRE VÂNT

Vântul citește ziarul.
Îl răsfoiește foaie cu foaie,
Râde în hohote,
Scrâșnește din dinți...
Supărat, îi trage o palmă.
Fuge apoi și trânteste o fereastră,
Smulge petalele crinului,
Și se reîntoarce mânios, amintindu-și că
nu știe toate știrile !

Acuma a luat ziarul de la ultima foaie,
Îl mușcă,
Îl zgârie cu pelerina aspră,
Își bagă capul între foile lui,
Răbufnește,
Râde,
Se așează mai comod,
Și iarăși caută o știre legată de toamnă...

În timpul verii s-a simțit cam anemiat,
Pe ici, pe colo s-a mai distrat cu o furtună,
Dar toamna,
Toamna scaieților și a frunzelor moarte îl încântă.
Atunci rostogolește el dovlecii,
Concertează în lanurile de porumb,
Duce departe și ascunde tot ce poate prinde,
Dar ziarul,
Ziarul de pe terasa mea, este marea lui preferință !

C O L I N D

Cad din ceru-acoperit
Fulgi de argint zimțuit
Peste mărul plin de stele
Al copilăriei mele..

Astăzi s-a născut un rege
Undeva, la Betleem.
S-a promis de mult... o lege;

„Unde-i Pruncul ? Să-L vedem !”

Cântă zarea în surdină:
Trâmbițe, îngeri, colind,
Steaua se scaldă-n lumină,
Magii se grăbesc venind...

Vin păstorii să se-nchine
Fiului cel din Vecie :
„Doamne, Te primim pe Tine !
„Voia Tatălui să fie !”

EFEMERĂ DE TOAMNĂ ÎN MONTREAL

Au mai rămas doar ultimele frunze,
Întruchipând
Câțiva palmieri.
Trei balerine,
Litere care-mi vorbesc mie,
Un cățel cu laba la ureche, și
Piepteni, foarte mulți piepteni;

Tridentul din „ramuri” al lui Poseidon,
O furcă de făcut căpițe de fân,
Păsări cu aripile deschise,
O Babă Cloanță, cu ciuf pe cap,
Miniaturi de pomi, cum desenează copiii,
Steaguri de „pace și năframe-n vârf de băț”,
Câteva rânduri de cocotieri, de aceeași înălțime, și
O rândunică singuratică;
Vulpea cu un corb pe spinare,
Albine mici, albine mari,
Virgule,
Bondari;

Și dincolo de ele: cerul de octombrie,
O zi de vânt,
O zi de ploaie,
O zi de soare blând și nostalgic.

Copiii culeg frunzele de aur, purpură și aramă,
Adulții înoată prin frunzele răscolite,
Păsările—frunză pleacă luându-și puii cu ele...

Încep să îmi simt umerii,
Iar casele rămase fără-cojoc, încep să se îmbrace...

COLIND, COLIND

Colind lumea peste zări,
Colind, colind,
Peste zări și peste mări,
Colind, colind.
Pe jos, spre Ierusalim,
Colind, colind,
Pruncul Isus să-L slăvim,
Colind, colind.

Iar sună și iar răsună,
Colind, colind,
Aducând vestea cea bună,
Colind, colind.
Îngerașii se închină,
Lui IISUS- PACEA DIVINĂ!

P L U G U Ș O R U L

Plugușor de la străbuni
Să ne-aduci din nou ani buni !
Hăi ! Hăi !
Să răsuni prin munți și văi !
Hăi ! Hăi !

Vă urăm de sănătate
Cu belșug și spor în toate !
Hăi ! Hăi !
Cu belșug și spor în toate !!!
Hăi ! Hăi ! Mânați, măi !

Voi, copii, creșteți în pace,
Lucruri mari să puteți face !
Hăi ! Hăi !
Lucruri mari să puteți face !
Holdele-n belșug să crească,
Vița-n chihlimbar rodească,
Aur negru cât mai mult,

Laptele curgă-n tumult !

Case-nalte pân' la nori,
Mândre fete și feciori !

„La mulți ani și numai bine
Și în anul care vine !”

Hăi, hăi, hăi, măi dragi flăcăi,
Și sunați din zurgălăi !!!

Vă urăm de sănătate,
Cu bani mulți și spor în toate !

Peste ani să înfloriți
Și în pace să trăiți !!!

La anul și la mulți ani !
S-aveți aur și-n troian !

CAMPUL CU FLORI

Ruxandra Anastasiu

BABA

Dacă toate femeile, în gând
În șoaptă și în faptă
Ar face această mică ceremonie, dovadă
Multe s-ar schimba, pe negândite
Repede, pe nesimțite,
Iar bărbații cu cosite
De asemenea, obligați ar fi
Să se primenească în fiecare zi.

Nu degeaba se tot spune
În zicala românească
Țara arde și baba se piaptână
Baba, descâlcește și dezleagă
Toate farmecele și legăturile
Prinse-n părul încâlcit de lume

Baba știe de milenii
Multe lucruri din descântec,
De aceea când istoria e grea,
Ea se piaptână cu grijă,
Fiecare fir îl-ia
Și-l ascunde undeva
Să nu cadă-n mâna rea
Ce puterea s- o aibă ar vrea
Și s-o dea gratis unora
Ca istoria mai departe s-o ia
Să și-o pună-n buzunare
Ei gândind că vor ajunge,
Până dincolo de Soare...

MASA

Masa tăcerii,
Masa durerii
Masa suferinței
Masa credinței
Oamenii cu toții laolaltă
Stau la masă roată,
Nimeni nu mai vorbește.
Bine-ar fi ca toți odată
Rugăciunea spusă-n șoaptă

Rugăciunea împletită
Gândul bun cu Dumnezeu
Unul singur pentru toată lumea.
Unul singur cu toată dumicătura.
Numai așa în firea lui.
Omul va realiza unirea

UNIREA LUI CU DUMNEZEU.

Multe sunt ele acum
De - adunat și scărmanat
Și din casă, și din sat
Doamne Sfinte, rugă: ne vorbește
Spune fiecăruia cu glasul Tău
Ce e bine ce e rău.
Fiecare să-nțeleagă
Fiecare să-L dorească
Pas cu pasul Tău, să fie
Cununie-n bucurie
Cununie cu dragoste să fie.

Numai așa uniți cu toții
Noi dușmanii vom răpune
Fără multe vorbe
Noi, cu multe fapte adunate
Contra celui necurat
Care vine neîncetat
Să ne ducă în ispită
Din ispită în ispită,
Până omul singur se trezește
Față-n față cu neantul.
Și atunci este, vai!
Vai de- inimioară, vai
Și de suflet, și de minte.
Toate-ajung - să fie- încâlcite
Foarte ușor ademenite
Să rămână fără Soare
Fără dragostea cea mare
În uitări și pierderi multe
Fără leac și fără culte
Uite ziua se grăbește
În tot locul ea ne-arată
Apriga poveste

Marea Judecată.
 Ochii mari, urechile ciulite
 Gura mică, un burete
 Să nu treacă suflul rău.
 Tu, să-l schimbi în Dumnezeu
 Unde calde, vorbe bune
 Să ne bucure copilul
 Care doarme-n cuiburi mute
 Colo-n inimioară
 Unde-i greu, lumina chioară

Lume bună, lume dragă
 Dragi copii mari și dragi copilași
 Sufletele, gândurile scuturate
 Protejați-vă de rele
 Rugăciuni să închinați.
 E momentul.
 E cam scurt, e-adevărat
 Însă ce putem să facem astăzi
 Lucrul este bun făcut
 Bine de făcut în fiecare zi. Iată:

Expirați- tot răul unde el e- așezat
 Locul gol, nu îl lăsați
Inspirați - și-nlocuiți
 Cu puterea cea divină
 Cu viață, cu Lumină
Răspândiți - în jurul vostru
 Dragostea și armonia
 Bucuria și iubirea
 Asta-i toată Alchimia...

Unde bune să trimiteți
 Fiecăruia din lumea asta
 Gândul bun, el cât de mic ar fi
 Nu se pierde niciodată
 El se duce,
 Dumnezeu îl ia, îl duce roată,
 Acolo unde nu-s puteri
 Acolo unde noaptea - e grea
 Și lumina sufletească
 E uitată, Fără Soare
 Fără dragoste Dumnezeiască

Picăturile de rouă, seara, dimineața.
 Ele sunt mici rugăciuni
 Transparente, pure, clare
 Mici cristale, brilante
 Diamante pentru fiecare
 Diamante în plin Soare.
 Minunată lume
 Minunate viețuitoare.
 Hai să bem viață curată
 Roua vieții, roua tinereții.

Tinerețe fără bătrânețe
 E atunci când iubim mereu
 Dragostea lui Dumnezeu.
 Ea ne ține voioșia
 Ea ne ține prospețimea
 Ea ne leagă-n astă soartă
 Fără lacrimi, fără sfadă.

ÎNVĂȚATUL

Tot așa în lumea asta
 Multe sunt reinventate
 Ca să ai iluzia cea mare
 Că ești mai tare decât
 Dumnezeu...în toate...
 Ce păcat că Omul
 Singur, fără Dumnezeu
 S-a pus direct în locul Său...
 Ce nebună lume fără căpătâi...
 Ce-or să mai plătească Unii
 Pentru toată această mândrie fără soi
 Fără seamăn... orgolii, istețimi,
 Fără pace și iubire de Dumnezeu.
 Teamă să vă fie
 Să vă mai jucați cu lucruri Sfinte
 Voi...învățați...opriți vulgul
 Să se amestece în toate.
 Vai de capete, vai de Suflete.
 Ce copii nefericiți vor fi aceia
 Care n-au o modestie
 Ca să-și facă viața vie.

RUGĂ

Lumânări aprinse
 Rugăciuni aduse
 Celui Mare și Înțelept
 Să ne ierte îndrăzneala
 De a fi ca El în drept.
 Vai copii copilașii
 Toți părinții școli ar trebui să facă.
 De-asemeni rugi, mereu la Dumnezeu
 Să-i îndrume, să-i învețe
 Sufletele să și le păstreze
 Curate, pure și duioase
 Pentru ca și ei, copii la rândul lor
 Să susțină crezul în Bunul Dumnezeu
 Cu iubire și încredere,
 Și cu respect în semenii lor.

DESPRE PICTURA BIZANTINĂ ÎN BISERICA ORTODOXĂ

Pictor Adrian Botea

În tradiția ortodoxă, de răsărit, pictura sfințelor icoane și a bisericilor, împrumută numele de „bizantină”, adică a Imperiului Bizantin. După cum bine știm, Sfântul Împărat Constantin cel Mare a dat libertate creștinilor după Edictul de la Milano din anul 330, ceea ce a făcut ca religia creștină să devină religia Imperiului Nou Format, Imperiul Bizantin. Astfel, întreaga cultură dezvoltată în acest spațiu, preia denumirea de tradiție bizantină, iar orice ramură a acesteia, arhitectură, muzică, scrieri, precum și pictură se asociază cu întreg, „stilul bizantin”.

Pictura bizantină devine pictura bisericii creștine, a bisericii ortodoxe, care se fondează pe tradiția și predaniile sfinților părinți. Orice înțelegere a icoanelor, a picturilor din biserici, este în directă legătură cu învățătura Bisericii. Pictura ilustrează sfintele scripturi, vieți de sfinți sau episoade din istoria mântuirii, pentru a aduce doxologie lui Dumnezeu, ca o formă de a-L slăvi pe Dumnezeu, prin frumusețea Casei Sale.

Încă din primele secole, creștinii foloseau semne și simboluri pentru a-și arăta credința. În catacombe și în ruinele unor ansambluri mai mari (vezi Dura Europa 280) s-au găsit imagini de început, care pot fi socotite ca primele forme de icoană. Peștele, poate cel mai cunoscut simbol creștin din acea perioadă, este de fapt o rescriere a inițialelor lui Iisus Hristos, Mielul, de asemenea, un simbol folosit pentru reprezentarea lui Hristos, simboluri zoomorfe precum porumbelul sau păunul, pentru reprezentarea paradisiului, sunt primele astfel de „icoane”. În secolul al III-lea, se poate vorbi chiar de imagini tip portret și chiar compoziții iconografice. Hristos reprezentat ca tânăr păstor ținând un miel în brațe („Eu sunt Păstorul cel Bun, Păstorul cel bun își pune viața pentru oile sale”) rămâne unul dintre cel mai bun și răspândit exemplu din acea perioadă.

După anul 330, când Sfântul Împărat Constantin dă libertatea creștinilor și icoanele se răspândesc foarte mult.

Nordul Italiei, Constantinopol și Sinai (vezi colecția de icoane de la Mănăstirea Sfânta Ecaterina din Sinai) sunt centre puternice, unde icoanele cunosc înflorire și unde se formează primele programe iconografice, care sunt păstrate până astăzi. În vremea Împăratului Iustinian cel Mare (527-565) se construiesc și se pictează în mozaic bisericile de la Ravenna, pe atunci teritoriu al Imperiului Bizantin și este construită Catedrala Sfânta Sofia din Constantinopol, care devine centrul luminii creștine.

După cel de al VII-lea Sinod ecumenic și sfârșitul perioadei iconoclase, se poate vorbi deja despre icoane și programe iconografice în sensul în care îl cunoaștem și noi astăzi, ca parte indispensabilă cultului ortodox (recomand

aici o istorie a sinoadelor ecumenice din primul mileniu creștin, pentru o mai bună înțelegere a definitivării dogmelor de învățătură creștină și a cultului ortodox).

În secolul al XI-lea, după anul 1000, Sfântul Munte Athos se dezvoltă foarte mult, apar mănăstiri mari și tot mai mulți monahi se retrag aici. Acest lucru este susținut de împărații bizantini care ctioresc și sprijină mănăstirile, care susțin pictarea și înfrumusețarea lor.

În paralel cu dezvoltarea Muntelui Athos a avut loc și o dezvoltare artistică și culturală în întreaga peninsulă Balcanică. S-au pictat biserici în Grecia, Macedonia sau Serbia, în care s-au folosit cam aceleași programe iconografice (modelul de a așeza sfinții și scenele într-o biserică). Această unitate a dus la alcătuirea unor tipare, unor scheme mai peste tot valabile, după care ne ghidăm și noi astăzi. Iată deci, că putem vorbi pentru prima dată de o tradiție iconografică, despre canoane și reguli de compunere. Tot în această perioadă se definesc spre exemplu și reprezentări tipice ale Maicii Domnului: Platitera, Hodighitria, Portărița, Lidianca, Pantanasa și ale Mântuitorului Hristos: Pantocrator, Hristos pe Tron, Hristos Arhiereu și ale sfinților în general, reprezentări valabile și distinctive și acum.

În Țările Române, aflate sub influența directă a bizantinilor se vor picta icoane și biserici în stilul bizantin, consacrat și definit. Se pot aminti biserici vechi precum Sfântul Nicolae Domnesc de la Curtea de Argeș (cu pictură originală din secolul XIV), Mănăstirea Cozia, Tismana și Mănăstirile din Moldova, ctitorite și pictate cu sprijinul lui Ștefan cel Mare și de urmașii la tron ai acestuia.

La loc de cinste pentru arta medievală românească rămâne și *stilul brâncovenesc*. După cum îi spune și numele, stilul brâncovenesc apare și se definește în vremea boierilor Cantacuzini și Brâncoveni. Cunoaște perioada de maximă înflorire în vremea domnitorul martir Constantin Brâncoveanu.

Cele mai reprezentative ansambluri de pictură din această perioadă sunt Biserica Mare a Mănăstirii Hurezi, Biserica Doamnei din București și Catapeteasma Mănăstirii Cotroceni- pictată de Sfântul Pafnutie Zugravul. (Părvu Mutu-pictorul de seamă din vremea Cantacuzinilor, trecut în rândul sfinților de către Biserica Ortodoxă Română în anul 2017.)

Odată cu moartea martirică a lui Constantin Brâncoveanu din 15 august 1714 și instaurarea pe tronul Țării Românești a domnilor fanarioți, stilul brâncovenesc intră într-o perioadă de decădere, fiind înlocuit în secolul următor, de pictură neoclasică cu influențe renașcentiste.

De notat este și faptul că după Marea Unire din 1918, societate academică din România a propus un stil național în arhitectură în general, dar și în arhitectura și în pictura de biserici, încercare care, însă nu a lăsat ansambluri de pictură de anvergura celor precedente.

Perioada comunistă după cum bine știm, nu a facilitat în niciun fel evoluția bisericii pe plan social și deci nici a picturii. Ba mai mult, s-au demolat biserici cu o pictură de valoare inestimabilă, precum biserica Mănăstirii Văcărești și s-a încercat o punere în umbră a acestor valori.

Astăzi, noi pictăm biserici și icoane în stilul bizantin. Avem la dispoziție o multitudine de imagini și documentație din mai toate bisericile vechi și se încearcă în cea mai mare parte să se respecte regulile și canoanele picturii vechi bizantine. Întreaga breaslă a pictorilor

bisericești este subordonată unei Comisii de Pictură Bisericească a Patriarhiei Române, cu sediul în București.

Cu ajutorul lui Dumnezeu ne învrednicim să pictăm și biserica dumneavoastră, Catedrala Buna Vestire din Montreal. Este o construcție cu totul deosebită care ne oferă spații de lucru puțin diferite de cele cu care suntem obișnuiți la bisericile din România și care ne provoacă să compunem un program iconografic specific. Din întâlnirea dintre lemnul din biserică, suprafețele de pictură și poleitura cu aur, au reieșit imagini deosebite, încadrate bine în întregul ansamblu.

Nădăjduim că acest demers al dumneavoastră și al nostru să fie bine primit înaintea lui Dumnezeu, spre folos duhovnicesc și să rămână o mărturie de credință pentru generațiile viitoare.

ANUNȚ DIN COMUNITATE

A plecat dintre noi doamna Angela Ciolofan – o Doamnă a Gorjului Maria Boju

Vineri, 12 martie 2021, a avut loc ceremonia de înmormântare a

Doamnei Lelia, care a plecat pe neașteptate, sigur prea repede – o dispariție fulgerătoare.

A fost o zi tristă pentru familie și pentru cei care o înconjurau, deoarece în astfel de momente, realizăm cât de fragilă și efemeră este existența noastră.

Slujba de înmormântare a fost oficiată de Preotul Paroh Liviu Alexandrescu al Bisericii Buna Vestire din Montreal, a cărei enoriașă fidelă a fost Doamna Lelia – Angela Ciolofan.

O slujbă încărcată de emoții care a insuflat celor ce participau la ceremonie, mesajul divin al Creatorului, precum și al comuniunii între Cer și Pământ.

A fost impresionant și momentul despărțirii familiei de cea care pleca la cele veșnice.

Deși atmosfera era încărcată în salonul funerar, afară strălucea Soarele. Era o zi în care natura ne spunea ca „primăvara nu poate fi ținută în lanțuri”.

Odată cu plecarea Doamnei Lelia, a plecat dintre noi un urmaș al Marelui nostru Brâncuși. Chiar și analizele genetice din 2017 o atestă, așa cum ne-a mărturisit Dl Dany Paraschivoiu, fiul acesteia.

Noi, Românii, ne mândrim cu Marele Brâncuși și cu George Emil Palade (Premiul Nobel pentru descoperirea

mecanismului vieții pe Pământ) – cel mai reprezentativ Nobel din toate domeniile și epocile, până în prezent.

Sunt legată sentimental de acele meleaguri din Oltenia, sfințite de Marele Brâncuși, Oltenia, unde mi-am petrecut o parte a vieții.

În ultima perioadă am predat la Liceul CFR, care era chiar lângă fosta Școală de Arte și Meserii din Craiova, de unde Constantin Brâncuși a plecat, pe jos, spre Auguste Rodin. Craiova poartă amprenta lui Brâncuși; acolo se găsesc multe din Operele sale, în original sau în copie, altele (inclusiv inegalabilul său ATELIER) fiind înstrăinate de conducătorii comuniști AntiRomâni ai Academiei Române comuniste de atunci, prin respingerea Testamentului Patriotic al Geniului Brâncuși.

Valentin Boju a compus Poemul simfonic „Brâncuși – le Dieu du Monde de Bois et Pierre”, dedicat Geniului Sculptor, urmașilor lui, deci și Doamnei Lelia, deschizătoarea la Montreal, a ramurii Brâncușiene, păstorite de Sfânta Biserică Buna Vestire din acest oraș. Poemul va fi accesibil în curând în format VIDEO pe Internet (Youtube), scriind în fereastra „YouTube Search” numele „Valentin Boju” și apăsând tasta ENTER sau clickând Lupa. Este „un poème symphonique classique, sans rival”, iar muzica ne transpune în atmosfera creatoare, mirifică, a Eternului Gorj.

Drum Liniștit, Lelia, spre o Lume mai bună!

Dumnezeu să o odihnească în pace!

NOUTĂȚI DE LA CATEDRALA „BUNA VESTIRE”

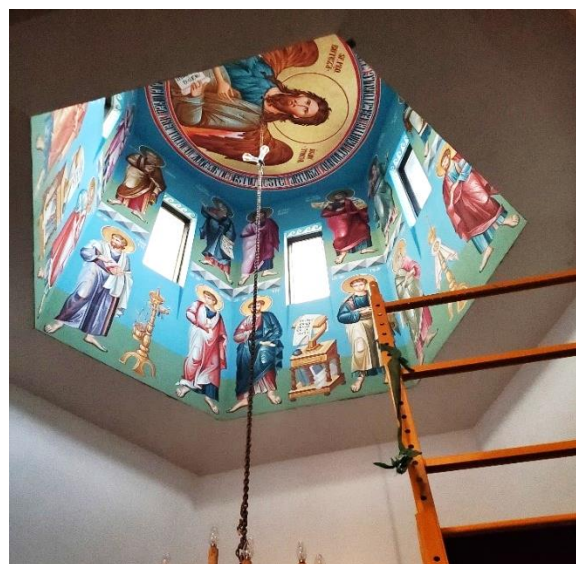
Realizări administrative de la Catedrala „Buna Vestire”

Preot Liviu Alexandrescu

Cu ajutorul Bunului Dumnezeu și dragostea credincioșilor Catedralei, „Buna Vestire”, Montreal, anul 2021, în ciuda restricțiilor cauzate de pandemie, a fost anul încununat cu multe realizări administrative, printre care amintim acoperișul Bisericii și al casei parohiale, o parte din acoperișul de la Casa română, renovări la subsolul casei parohiale și continuarea proiectului de pictură bizantină din Catedrala noastră.

Cu această ocazie, mulțumim la toți donatorii, ostenitorii și la toate distinsele doamne, care au pregătit gustoasele bucate pentru lucrători.

Bunul Dumnezeu să vă dăruiască toate darurile Sale cerești, să vă răsplătească jertfa și osteneala, iar noi ca frați în Domnul, vă încredințăm că sunteți în rugăciunile noastre.

Pictura bizantină nouă din Catedrala noastră

Imagine de la acoperișul Casei Române

Programul slujbelor de sărbători

19 Decembrie	Utrenie-9:30, Sfânta Liturghie-10:30
24 Decembrie	Spovedanie-9:00, Vecernie-18:00
25 Decembrie - Nașterea Domnului	Utrenia-9:30, Sfânta Liturghie-10:30
26, 27 Decembrie	Utrenia-9:30, Sfânta Liturghie-10:00
1 Ianuarie 2022	Utrenia-9:30, Sfânta Liturghie-10:00
2 Ianuarie 2022	Utrenia-9:30, Sfânta Liturghie-10:00
6 ianuarie	Utrenia-9:30, Sfânta Liturghie-10:00,

MĂNĂSTIREA MOLDOVIȚA, SCURT ISTORIC

Mănăstirea Moldovița, pictură de Angela Faina

Mănăstirea Moldovița este una dintre cele mai vechi așezări monahale, cu un important trecut istoric. Originea sa nu este cunoscută cu precizie, însă tradiția o amintește încă din perioada voievozilor Mușatini. Sub domnia lui Alexandru cel Bun a fost zidită prima biserică din piatră, atestată documentar între 1402-1410 cu întregul ansamblu de construcții, având hramul Buna Vestire și fiind deja un centru cultural. Mănăstirea Moldovița s-a bucurat de privilegii și din partea lui Ștefan cel Mare. Biserica Mănăstirii Moldovița păstrează tradiționalul plan triconc, cu cinci încăperi despărțite prin pereți cu uși pe mijloc și cu sistem de boltire separată la fiecare încăpere. Deasupra naosului se ridică turla - înaltă, circulară în interior și octogonală la exterior, așezată pe două baze suprapuse în formă stelată. Sistemul de boltire este cel tradițional moldovenesc. Acoperișul bisericii este în întregime din șită de brad. Mănăstirea Moldovița este a doua după Humor și ultima dintre mănăstirile bucovinene având pridvorul deschis. Catapeteasma este sculptată în lemn, pictată și aurită. Pictura interioară nu se abate de la tradiție, însă Răstignirea (naos) e socotită cea mai valoroasă realizare pe această temă din bisericile Bucovinei.

Din punct de vedere artistic, împodobirea bisericilor cu picturi exterioare este o inovație. La baza întregii picturi stă principiul caracteristic artei creștine de a oferi prin pictură sinteza adevărurilor religiei. Muzeul mănăstirii păstrează manuscrise din secolul al XV-lea. Aici au fost caligrafiate, printre altele, Tetraevangheliarul (1613) și o psaltire (1614). Jițul domnesc din vremea lui Petru Rareș (sec. XVI) este cea mai valoroasă operă de acest fel din Moldova, în bună vecinătate cu broderiile dăruite de Voievodul Ștefan cel Mare (sec.XV).

În perioada 1954-1960 Moldovița a fost restaurată și înnoită - acoperișul a fost refăcut în întregime și i s-a mărit șarpanta pentru protecția picturii, au fost degajate bazele turlei pentru a-i evidenția silueta impunătoare, fundațiile și soclul au fost consolidate, iar zidurile, turnurile și chiliile au fost refăcute.